

«Як шефствувати — знову кавалерійськими атаками, піснями, створенням аморфних КМК!».

Зупинив його: не треба атак і пісень. Допоможіть молодим людям повірити у себе, у те, що орєнда — це всерйоз і надовго.

Кіровоградська область
Обласна бібліотека ім. М. М. Кривого
Ім. М.

3

ПОЛОСА

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

МОЛОДИЙ КОМУНАР

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня
1939 року

№ 5 [4032].

СУБОТА

28

СІЧНЯ
1989 р.

Ціна 8 коп.

ЧИТАЙТЕ

В НОМЕРІ:

— Ви нічого не пишете про роботу дошкільних закладів, — три-
возною струною бринить у листах наших читачів, — а там да-
леко не все в порядку.

У недавно зданому дитсадку № 27 в Кіровограді закри-
вається кілька груп: дітей під час сну чи занять поли-
ває зверху прохолодним душем. Із більш
як сімдесяти садочків Ленінського
і Кіровського районів обласного центру

тільки 12 — українськомовні,
в інших і спілкування, і на-
вчання йде російською

мовою. Правда, один день на тиждень тут
виділений для рідної мови, але як діти
нею «розмовляють»!

Проблеми... Проблеми... В економі-
ці, в побуті, будівництві і в... дит-
садках. «Все найкраще — ді-
тям!» — що це сьогодні: утопія
чи реальність?

6 7

ПОЛОСИ

Просимо відгукну-
тись, висловити
свої думки і
пропозиції
з приводу
поруше-
них
про-
блем.

«Пропоную звернути увагу
обкому ЛКСМ України ось на
що...» («Діалог без похвал») —

4 ПОЛОСА

«Може, піонерська організація не
потрібна такою, якою вона є зараз?
Як її перебудуєш?...» — «Піонери чи
галстуконосії?» —

8

ПОЛОСА

«А саме що
зрозумів...»

9
ПОЛОСА

ХРОНІКА ПОДІЙ

ПРИВІТАННЯ КОЛЕГАМ

НОВОМИРГОРОДСЬКИЙ РАЙОННИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ СТУДІЙ «ВІСЬ» ВИПОВНЮЄТЬСЯ ТРИДЦЯТЬ РОКІВ. Це — тридцять крутих сходнок, які свого часу вперто долали початкуючі літератори цього краю. На сторінках «Молодого комунара» часто з'являлися прізвиська найактивніших членів літстудії Віктора Шулги, Івана Бойка, Миколи Суржика, Людмили Попчук та інших. До речі, Людмила Йосипівна досить успішно дебютувала саме в нашому часописі. Недавно вона стала лауреатом обласної премії імені Юрія Яновського.

З «Вісї» починалось багато нині відомих майстрів красномовця.

Наша кировоградська літстудія «Сівач», редакція газети «МК» зичать своїм колегам по перу, а також їхньому незмінному керівникові, ветерану обласного літб'єднання Миколі Павловичу Сухову високого влєту і сонячного довголіття!

УВАГА: КОНКУРС ТРИВАЄ

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

28 січня 1989 року

В ОБКОМІ ЛКСМ УКРАЇНИ

На черговому засіданні бюро обкому комсомолу було розглянуто питання «Про підсумки звітно-виборної кампанії 1988 року в обласній комсомольській організації». Як відзначалося на бюро, більшість звітно-виборних зборів пройшли в обстановці принципності, вимогливості, критики і самокритики. В умовах розширення гласності і демократії комсомольці стали принципово і конкретно оцінювати роботу своїх ватажків. Зрослою активністю відзначалися звіти і вибори в первинних комсомольських організаціях м. Світловодська, Олександрівського, Долинського, Кіровоградського районів.

Разом з тим, у ході звітно-ви-

борної кампанії 1988 року було виявлено ряд суттєвих недоліків як в організаторській роботі райкомів і міськкомів комсомолу, так і в діяльності первинних комсомольських організацій. В ряді районів порушувався графік проведення звітів і виборів, низькою була явка комсомольців на збори. У Голованівському районі вже в ході звітів і виборів розпалося 11 комсомольських груп (а в графік проведення зборів ці групи були включені). Міськкоми і райкоми комсомолу ще слабо надають практичну допомогу в проведенні звітів і виборів, мало відвідують збори. Так, жодних зборів у групах не відвідали працівники Бобринського, Добровеличківсько-

го, Кіровоградського, Маловисківського та ряду інших райкомів. В ході звітно-виборної кампанії практично не брали участі в проведенні зборів члени виборних органів. Недостатньо здійснювали контроль за звітами і виборами також працівники обкому комсомолу.

Бюро обкому ЛКСМУ вказало бюро Кіровського м. Кіровограда, Гайворонського, Голованівського райкомів комсомолу (перші секретарі В. Малишок, О. Мельник, М. Животовський) на серйозні недоліки в організації звітно-виборної кампанії.

Звернуто увагу відділу комсомольських організацій обкому комсомолу (О. Городний) на слаб-

кий контроль за ходом звітів і виборів в обласній комсомольській організації.

Комітетом комсомолу рекомендовано забезпечити своєчасну і повну реалізацію критичних зауважень і пропозицій, висловлених учасниками зборів. Регулярно інформувати комсомольців про хід їх виконання. Цілеспрямовано і змістовно треба провести навчання новообраного комсомольського активу.

Бюро обкому ЛКСМУ розглянуло питання «Про стан обліку і підсумки річної звірки членів ВЛКСМ в обласній комсомольській організації», а також ряд інших питань внутрішнього життя.

Створено координаційну раду

З метою активізації профілактичної роботи в області серед молоді і неповнолітніх та для того, аби можна було краще координувати діяльність покликанних виховувати молодь організацій, мину-

лого вітворка було створено координаційну раду по профілактиці правопорушень в молодіжному середовищі.

До складу ради увійшли працівники міліції, навчальних закладів, обкому і райкомів комсомолу, обласної преси.

На першому засіданні обговорено пропозиції щодо організації роботи, налагодження зв'язків із радянськими установами й правоохоронними органами, забезпечення матеріально-технічними засобами комсомольських оперативних загонів у області. Про роботу ради інформуватиме наша газета. Ви-

рішено також періодично публікувати короткі повідомлення про випадки злочинства серед молоді, аналізувати причини й наслідки в аналітичних статтях.

Головою координаційної ради обрано другого секретаря обкому ЛКСМ України Миколу Паладія,

заступником — голову центру по профілактиці і попередженню правопорушень серед молоді Львівського району м. Кіровограда Олександра Демешка.

Наш кор.

ПЕРЕГЛЯНЬТЕ ДОМАШНІ АРХІВИ!

Рішенням бюро обкому комсомолу поновлено роботу по створенню музею обласної комсомольської організації. Якщо в домашніх архівах читачів «Молодого комунара» збереглися фотографії, документи, газети і журнали чи вирізки з них, пов'язані з історією комсомолу

області, вашу спільноту, прохання надіслати їх на таку адресу: 316050, м. Кіровоград, вул. К. Маркса, 41, музей обласної комсомольської організації. Довідки — телефонами 4-74-44, 4-95-66.

УВАГА! УВАГА! УВАГА!

У зв'язку з комплексним вирішенням житлової програми в місті Кіровограді і нарощенням потужностей добудовування комбінату КІРОВОГРАДСЬКИЙ МІСЬКОМ КОМСОМОЛУ терміново проводити направлення робітників за комсомольськими путівками на КІРОВОГРАДСЬКИЙ ДОМОБУДІВНИЙ

КОМБІНАТ за спеціальностями, які передбачає штатний розпис 1989 року.

УМОВИ:

1. Всім, хто прибув (одиноким), надається місце в гуртожитку з пропискою в м. Кіровограді.

2. Адміністрація зобов'язується тим, хто поступив на роботу, якщо він сімейний, до 1990 року надати малосімейний гуртожиток. Протягом семи років, тобто до 1995 року включно, забезпечити квартирою згідно загальної черги.

3. Працівник, котрий укладе договір, повинен

відпрацювати на ДБК протягом 10 років.

Звертатися в Кіровоградський міськом комсомолу.

Адреса: провулок Центральний, 1.

Телефони: 4-98-55; 4-95-36.

Кіровоградський міськом ЛКСМ України просить адміністрації підприємств, партійні і комсомольські комітети сприяти направленню на добудовування комбінату своїх кращих представників.

Кіровоградський міськом ЛКСМ України.

КОРОТКО

У приміщенні обласного Держархіву відкрилась пересувна виставка, присвячена 50-річчю утворення нашої області. Вона складається з восьми стендів, кожний з яких розповідає про певні історичні події на Кіровоградщині, дає змогу відвідувачам ознайомитись із важливими урядовими документами. Серед них, наприклад, засвідчено утворення Кіровоградської області у складі Української РСР, нагородження заводу сільськогосподарських машин «Червона зірка» ор-

деном Жовтневої Революції тощо.

Особливу увагу привертає стенд, де зібрані матеріали про нашу область у роки Великої Вітчизняної війни. Тут використані фотографії, на яких зображено контабір, засідання підпільного парткомітету колишнього Єлизаветградського району Кіровоградської області, групу партизанів колишнього Кам'янського району та листівку партизанського з'єднання імені Ворошилова. Дуже цінні, з нашого погляду, копії учнівських письмових робіт того часу на тему: «Що ми пережили в період окупації».

Хочеться сказати і про

матеріали про розвиток науки та культури рідного краю. Тут знімки заслуженого самодіяльного ансамблю танцю УРСР «Ятрань», нашого земляка льотчика-космонавта Л. І. Попова, видатного вченого-педагога В. О. Сухомлинського. Представлено документи, які інформують про те, як проходили на кировоградській землі дні науки, присвячені 250-річчю Академії наук СРСР, минулорічне республіканське свято рідної мови.

Першими відвідувачами виставки були учасники чергової сесії обласної Ради народних депутатів.

Т. КОРОЛЬ, працівник обласного Держархіву.

БЛИЗЬКО 50 КАРТИН

представлено на персональній виставці самодіяльного художника з Кіровограда Вадима Григоровича Медяника, яка діє у виставочному залі обласного Будинку культури профспілок.

Основна тематика представлених у експозиції робіт — людина та природа.

...Невеличка сільська хата. На подвір'ї — квіти, зеленою травою покрита земля. Це — картина «Вечоріє». Ще один сільський

красивид: картина «Банька». Ласкавий зимовий вечір. Йде сніг. Дерево ніжно опустило віти. На задньому плані — невеличка сільська баня.

Мужня фігура похилого віку чоловіка. На піджаку — колідки бойових та трудових нагород. На стіні — фотографія цієї людини, ще молодий, у солдатській гімнастерці. Це — «Портрет батька».

Взагалі творчість молодого самодіяльного художника залишає приємне враження. Створені в основному в м'яких пастельних тонах, полотна хвилюють своєю життєвістю.

В. ГРИШИН.

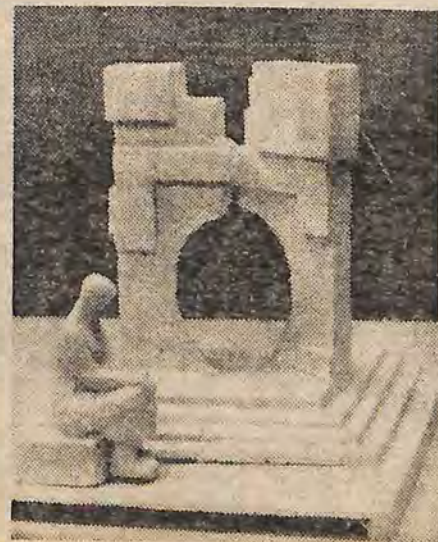
ЗАПРОШУЄМО ОБГОВОРИТИ

Конкурс на кращий пам'ятник воїнам-інтернаціоналістам усіх поколінь. «Молодий комунар» публікує умови конкурсу 26 листопада минулого року. В газеті за 14 січня цього року для обговорення читачам пропонується репродукції двох макетів пам'ятників. Сьогодні публікуємо репродукції ще двох макетів (їх ви також можете оглянути в фойє кінотеатру «Комсомолець» обласного центру).

Пам'ятник вирішено у вигляді двох стилізованих знамен (бетон, облицхований білим мармуром та червоним полірованим гранітом), які стоять на подіумі (полірований червоний граніт). На подіумі сидить скульптура жінки, виконана з кованої міді. Висота знамен — 5 метрів.

A2121

B6066

Чотирифігурна композиція. В жіночих руках — вінок із дубового й лаврового листя, що символізує вічність і славу.

Бронзові скульптури висотою 3,5 метра стоять на підвищеному подіумі. В центрі — бетонний обеліск 14 метрів заввишки, облицхований білою мармуровою плиткою. На маківці обеліска: символічна земна куля, підтримувана знаменами, що символізують дружбу пролетарів усього світу. Куля й знамена мідні, покриті сухозлітним золотом.

Внизу подіуму текст бронзовими літерами «Воїнам-інтернаціоналістам» і надпис: «ВАШ ПОДВИГ ВІТЧИЗНУ СЛАВИТЬ».

НАГОРОДА ЙОМУ — БЕЗСМЕРТЯ. Конкурс триває.

Відгуки на публіковані макети пам'ятників, власні проєкти надсилайте на адресу відділу спортивної й об'єктно-масової роботи обкому ЛКСМ України.

ДО УВАГИ ШАНУВАЛЬНИКІВ КОБЗАРЯ

Книгарня «Передплатні видання» в Кіровограді (вулиця Луначарського, 36) приймає передплату на повне зібрання творів Тараса Шевченка у 12-ти томах. Нове, академічне зібрання творів Т. Г. Шевченка вийде в світ у двох серіях: «Літературна спадщина» (томи 1-6) та «Мистецька спадщина» (томи 7-11).

Серія «Літературна спадщина» охоплює повні тексти усіх відомих нині художніх творів, щоденника, автобіографії, листів, статей, «Букваря южно-руського», археологічних нотатків, фольклорних записів, творів, які відомі в уривках, начерках.

У серії «Мистецька спадщина» представлений весь образотворчий доробок Т. Г. Шевченка — картини, малюнки, офорти, ескізи, пейзажі. Довідкові матеріали включено до 12 тому.

Орієнтовні ціни: всього видання — 58 карбованців; серія «Літературна спадщина» — 26 карбованців; серія «Мистецька спадщина» — 30 карбованців; довідковий том — 2 карбованці. За бажанням можна передплатити повне видання або окремо кожну серію разом із довідковим, дванадцятитомним. При оформленні передплати видається квитанція і вноситься заавдаток 2 карбованці (окремо за кожну серію і окремо за довідковий том).

К. ГАВРИЛОВА

СВОГО часу у доповідачів різних рангів виробилася «залізна форма»: спочатку розповісти про досягнення, а вже потім (скоромовкою) — про недоліки. Зручно! І товар, як мовиться, лицем, і критики в міру. Тільки чи слід саме так? Чи не краще почати з того, що тривожить?

...Пізня осінь, вихідний. Під надокучливим дощем я повертаюся з відраження. Кілька годин марно «голосую» на трасі, що веде з Новоукраїнки до Кіровограда. Власники, автотранспорту мене вперто не помічають. Нарешті пощастило: неподалік загальмував молоковоз. Його водій, Костя Жовна, виявився людиною не лише чуйною, але й балакучою. Розповів про своє життя, буття, як і водиться, поскаржився на розбиті дороги («таке тільки в нас може бути»). Несподівано запитав:

— А знаєш, чому тебе ніхто підібрати не хотів? Ні? Бо ти наче біла ворона. О такій порі до міста хто їде? Правильно, «недільні» гості, усі з сумками. А тут — «руки в брюки». Підозріла ситуація...

Ось так несподівано розкрилося переді мною ще одне таїнство «змітки» міста і села. Власне, про подібні «зв'язки» знав і раніше, сам час від часу опиняюся в ролі «недільного» гостя, але не думав, не гадав, що це вже стало ознакою часу.

— Не розумію я вас, — похитав головою Костя. — Не розумію: мати 120 ре, жити в гуртожитку і сподіватися тільки на сільські гостинці...

Щось подібне я вже чув раніше від дояра колгоспу імені Кірова Долинського району Анатолія Корнієнка. Той — людина булава, колишній військовослужбовець.

— В армії теж можна жити, — розповідав. — «Загранки» траплялися, на всьому казенному. Але тільки тут, у селі, відчуваю, що потрібен по-справжньому. Особисто я, Корнієнко, потрібен. А там що ти є, що тебе нема... Ні себе не бачиш, ні праці своєї...

Можливо, це й перебільшення. Але значимо: він приїхав не в пошуках краєвидів, не через нестачу наречених. Він приїхав по людську гідність, яку, на жаль, сучасне виробництво (армія теж) часто стирає в пил. У колгоспі він не гвинтик, не приставка до конвеєра — господар.

Втім, тут час зупинитися. Зупинитися для того, щоб розглянути дві полярні точки зору, що склалися в ході тривалих дебатів про міграційні процеси. Запитайте у своїх знайомих, тих, хто свого часу безоглядно подався до міста: чому вони так вчинили? І серед багатьох причин почнете й таку: у селі ні дня, ні ночі, затуркати можуть. Сьогодні сієш, а завтра на фермі, домашнє господарство теж обходити треба... Отже, Корнієнко з почуттям господаря просто пощастило? Виходить, що так, бо далеко не скрізь, де доводилося бувати, люди позбавилися «комплексу гвинтика».

Пишу про це в теперішньому часі. Справді: не позбавилися, не можуть їх переконати ані заклики з високих трибун, ані розповіді про «архангельського мужика» і доморощених орендарів-кооператорів. Люди втратили віру.

З цього приводу варто згадати роман Шолохова «Піднята цілина», цей невідга-

ний документ колективізації: «...Зі сльозою і кров'ю рвав Кіндрат пуповину, що єднала його з власністю, з биками, з рідним паєм землі». А далі несподівано: «...Я, Кіндрат Майдаников, середняк, прошу прийняти мене в колгосп з жінкою і дітьми, з власністю і з всією живністю. Прошу допустити мене до нового життя, оскільки я з ним повністю згодний».

Помітили невідповідність? Герой лицемірить і це неминуче приведе до лицемірства колективного. Люди не вірять, але йдуть, бо так треба. Згодом вони бачитимуть усю жорстоку невідповідність свого життя; своїх можливостей з бадьорими пісеньками про розквіт колективних господарств, але співатимуть їх. Ні, ми не проти колгоспів, ми проти бездумної системи, що десятиліттями витравлювала у людей почуття господаря на землі.

Змінювалися віяння, іншими ставали орієнтації, але незмінним залишалося одне: селянин, тобто колгоспник, скільки пам'ятає себе, був виконавцем чужої волі. Бригадира та агронома, голови. Часто не дуже грамотних, некомпетентних. А тим, у свою чергу, «підказували» райсільгоспуправління, РАПО. Що коли сіяти і збирати, вивозити гній чи замінити його мінеральними добривами... Відповідно, і зацікавленість вимірювалася кілометрами і гектарами, кущем карбованцем. Сумнівна практика «наказу зверху» і відбила у людей бажання думати, творити.

Давно відома істина: любити все людство загалом набагато легше, ніж кожну людину зокрема. Що це так — зайвий раз переконав мене колишній голова правління колгоспу імені Димитрова Новгородківського району Олександр Миколайович Крупка. Він першим серед керівників району повірив у можливості (хай обмежені) «віддушини застійних часів» — бригадного підраду. Ще на початку вісімдесятих перевів людей на цехову систему виробництва, дав їм відносну самостійність. І жвавіше пішла робота, кращими стали й заробітки колгоспників. Так було аж до того часу, доки не нагодився у господарство відповідальний працівник райкому партії (тепер уже колишній).

— Покличте мені бригадира, — владно вимагав він.

— А його в нас немає, — почув відповідь. — Скоротили.

— Як це?!

Неважко здогадатися, що незабаром О. М. Крупку покликали «на килим». За що? «За підлив економіки колгоспу»...

Тепер у Тарасівці інший голова, економіку ніхто «не підриває», але й справи там набагато гірші, ніж були при Крупці. Та найстрашніше те, що люди в колгоспі не ймуть віри в сьогоднішні переміни. «Колись вже були схожі реформи», — сказали мені на фермі, натякаючи на бригадний підряд.

Важко їх тепер переконати. А ще важче — сім'ю Кривенків з Бобринецького району. Брати Олександр, Іван та Петро з дружинами і матір'ю Марією Євграфівною «обпеклися», як висловилися самі, вже сьогодні. Десь півтора року тому я випадково

зустрівся з ними у колгоспному саду. Тоді й написав «переможну» кореспонденцію «Взяли сад на підряд». Неважко здогадатися, про що: сільські трудівники починають сповна використовувати право на самостійність, беруть в оренду цілі виробничі підрозділи... Помілилися. Але не в Кривенках, а в їхніх керівниках. Тим, бачте, не давали спокою високі заробітки орендарів. А раз так — відмовилися від їхніх послуг. Такі дії — зайве підтвердження істини: навіть найкращі ідеї можуть матеріалізуватися тоді, коли стають моральною потребою людей. Шкода, але керівники колгоспу імені 40-річчя Жовтня вирішили обійтися без «новацій» і тим самим скомпрометували потрібну справу. Певно, тепер уже не скоро знайдуться в Кетрисанівці наступні орендарі-добровольці.

Ось так: адміністрація проти самостійності, вважаючи, що тим самим заохочує егоїстичні прояви і шкідливі для загальної справи настрої, а Кривенки вважають, що саме при орендних відносинах вони думають про справу. Хто ж правий?

Сільському господареві сьогодні потрібна допомога. Своему господареві, не чужому. Ентузіазм, що колись підкорював міста (а чи підкорював?) нині стає смішним прожектерством.

— А що, власне, може зробити комсомол, чим допомогти? — поцікавився один працівник райкому після того, як газета оголосила конкурс на заміщення вакансій орендарів.

За запитанням читався знайомий підтекст: як шефствувати, мовляв, — знову кавалерійськими атаками, піснями, створенням аморфних КМК? Зупинив його: не треба атак і пісень. Допоможіть молодим людям повернути у себе, у те, що оренда — це всерйоз і надовго. Захистіть їх, якщо треба, від необгрунтованих нападок всіляких «колективістів-зрівнялівців». І цього досить.

Згадався лист, що надійшов до редакції. «Мені тридцять сім років, — писав мешканець Кіровограда Аркадій К. — Життя не склалося. Колись подався до міста, хотілося чистої роботи і легшого, ніж у батьків, життя. Та не знайшов. Змів джину підприємства, почав впливати, втратив сім'ю... Хочу назад у село. Не в своє: соромно друзів, знайомих. Допоможіть, якщо можете...».

Ми запропонували Аркадію кілька адрес, тепер чекаємо, що він дасть про себе знати. Віримо, що на землі зуміє міцніше стати на ноги, поверне собі добре ім'я. Адже недаремно кажуть: де народився, там і знадобився.

І останнє: про втрачене почуття господаря. Хоч не скрізь і надто поволі, але воно повертається. Був у Мошориному Знам'янського району, де механізатори тракторної бригади самі, всупереч вказівкам «зверху», вирішили перейти на повний госпрозрахунок. Потім, несподівано для всіх, висунули свого кандидата у керівники колективу. Після бурхливих дебатів обрали його бригадиром.

Вибори закінчилися. Повним успіхом. Але вибори триватимуть і далі. Кожен із нас вибиратиме: куди і з ким крокувати, проти чого боротися.

Микола ЧЕРНЕНКО.

ПЕРОМ
ПУБЛІЦИСТА

Час зупинитися. Зупинитися для того, щоб розглянути дві полярні точки зору, що склалися в ході тривалих дебатів про міграційні процеси. Запитайте у своїх знайомих, тих, хто свого часу безоглядно подався до міста: чому вони так вчинили? І серед багатьох причин почнете й таку: у селі ні дня, ні ночі, затуркати можуть. Сьогодні сієш, а завтра на фермі, домашнє господарство теж обходити треба...

Про втрачене почуття господаря. Хоч не скрізь і надто поволі, але воно повертається. Був у Мошориному Знам'янського району, де механізатори тракторної бригади самі, всупереч вказівкам «зверху», вирішили перейти на повний госпрозрахунок. Потім, несподівано для всіх, висунули свого кандидата у керівники колективу. Після бурхливих дебатів обрали його бригадиром.

3

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

28 січня 1989 року

ПОЛЕМІЧНІ НОТАТКИ ПРО РЕАЛІЇ СУЧАСНОГО СЕЛА

НА ТРИБУНУ
ПЛЕНУМУ
ОБКОМУ
КОМСОМОЛУ

О. Щ.: Мене не задовольняє номенклатурний підхід до обрання членів бюро обкому ЛКСМУ: стільки-то таких-то людей. Вігаємо, шукаємо в себе в районі тих, хто повинен бути «у графі».

Бюро приймає рішення, які розробляють працівники обкому і про які молодь дізнається після їхнього «народження». Без обговорення.

Ю. У.: Наголошу ще на одній нашій прямо-таки біді: ми майже не використовуємо свій друкований орган — молодіжну газету. Зрідка з'являються на її сторінках виступи комсомольських працівників. Здебільшого в них гасла типу «Дайш, комсомол!».

4

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

28 січня 1989 року

Якщо ти, шановний читачу, не байдужий до перебудовних процесів нашої обласної спілчанської організації, якщо тебе цікавить робота обкому комсомолу, якщо маєш бажання покращити її — напиши, вислови міркування з приводу пропонованої дискусії. Нагадуємо, що в лютому відбудеться пленум обкому ЛКСМ України, який розгляне питання про роботу обкому комсомолу за період після XX з'їзду ВЛКСМ. А сьогодні знайомимося з думками Юрія УСТИНОВСЬКОГО та Олександра ЩЕРЮКА.

Олександр ЩЕРЮК: Мене не задовольняє номенклатурний підхід до обрання членів бюро обкому ЛКСМУ: стільки-то таких-то людей. Вігаємо, шукаємо в себе в районі тих, хто повинен бути «у графі». Такий принцип, мабуть, при обранні членів бюро обкому. Я не хочу сказати, що серед колгоспників чи школярів мало інтелігентних і грамотних людей, але член виборного органу повинен перш за все вміти працювати з людьми. Таких людей, повірте, не так і багато. Вміти вони, може, і вміють, а бажання працювати в комсомолі є не в кожного з таких.

Юрій УСТИНОВСЬКИЙ: Не всіх членів бюро обкому комсомолу я й знаю. Не говорю вже про те, що їх нечасто в себе бачу. По роботі зустрічаюся з секретарями обкому комсомолу, котрі, як правило, є членами бюро. Бачу інколи Євгена Красножона, бригадира слюсарів-складальників з «Червоної зірки». Так от, що я можу сказати про Євгена, який є членом бюро обкому ЛКСМ України як про представника Ленінського райкому комсомолу міста? Чому я сам себе запитав? Та тому, що нічого не скажу про Женю. Хороший він хлопець. Розумний, думачий... От і все.

О. Щ.: Хоч чимось допомагає в роботі райкому комсомолу Євген?

Ю. У.: Ніякого вкладу для нашої районної організації Є. Красножон не вніс. Хоча не те що міг — а повинен. Повинен прийти

сам, без нагадувань, поцікавитися нашою роботою. Він же наш представник і член бюро. Міг би і допомогти.

О. Щ.: Можливо, дехто назве мене дивною людиною, коли висловлю свої пропозиції. От ти, Юрію, говориш, що Євген Красножон працює у виробничому об'єднанні по сівалках «Червона зірка». Він член бюро обкому комсомолу. Щоправда, я його не знаю. Але — хотів би знати. Хотів би, щоб Євген викроїв якийсь день-два і приїхав до нас у район. Район же наш сільськогосподарський. Щоб позустрічався з людьми, попитав молодих хліборобів — а як їм працюється з отими сівалками, які випускає «Червона зірка»?

Бо одна справа — відмахнутися, мовляв, я й так знаю, що скажуть. І зовсім інша — пояснити, чому з конвеєра сходять така неякісна та застаріла продукція.

Ю. У.: Вибач, що перебиваю. Тут кожен член бюро в оправданні скаже: я працюю на своєму робочому місці і там втілюю в життя рішення бюро. Цілком правильно. Однак, хочеться більшого: бачити членів бюро обкому не лише на розширених засіданнях, а й у масах.

О. Щ.: Бюро обкому комсомолу більшістю спілчан сприймається як керівний виборний орган. Бюро приймає рішення, які розробляють працівники обкому і про які молодь дізнається після їхнього «народження». Без обговорення. А потім за невиконання цих рішень знову ж таки бюро наказує, «пускає кров» тим, хто й так «безкровний».

Ю. У.: Апарат обкому комсомолу і бюро повинні не тільки контролювати наші функціональні обов'язки, а перш за все сприяти нам виконувати їх, давати розумні і посильні завдання. Ще б хотілося, щоб саме в бюро акумулювали, переробляли і видавали необхідну інформацію як у райкоми комсомолу, так і в первинні.

О. Щ.: Нам дають книги, брошури, бюлетені. І всі потрібні, і всіх дотримуйся. Хапалися за все. Наприклад, приїжджав до нас Павло Малий, цікавився в основному експериментом по наданню шефської допомоги відстаючим господарствам. Той експеримент, який був спущений «згори» і навіть до кінця не розроблений, луснув, як мильна бульбашка. Такий підхід до справи лише знецінює комсомол. Якби ми не хапалися за те, що нам «рекомендують», а вміли відмовлятися від

отаких нав'язувань, — були б авторитетнішими.

Ю. У.: Підтримую тебе, Олександр. Від себе додаю: молоді хотіла б частіше зустрічатися з членами бюро обкому комсомолу. Як же натовість буває? Зустрічається раз у...(?) і то має змогу почути їх, а не бути вислуханою. Члени бюро повинні включатися в роботу не лише в своїх первинних за своїм місцем роботи, а скрізь, де тільки вони бувають у області. Не соромитися потиснути чорну долоню робітника, колгоспника біля верстату чи на полі. Райком комсомолу — це не місце для зустрічей.

О. Щ.: Юрію, а ти не пам'ятаєш, щоб хтось із секретарів з інших райкомів приїжджав зі своїм портфелем досвіду, а повертався від тебе з твоїм?

Ю. У.: Такого нема. Це ще один напрям роботи обкому комсомолу: досвід передається краще живими прикладами, а не брошурами, виданими в Києві чи Москві. Не треба і не можна порівнювати в схожості різні регіони. Треба своє в себе пропагувати, вчити комсомольських працівників на власному досвіді.

У нас в області добра третина секретарів райкомів комсомолу — новообрані товариші. Більшість перемогла на виборах. Є серед них люди, які вчора займалися господарською роботою, а нині очолили спілчанські районні організації. Їх би підучити...

О. Щ.: Пропоную звернути увагу обкому ЛКСМ України ось на що: можливо, не варто з новообраними секретарями проводити співбесіди в обкомі? Доцільніше, на мою думку, проходити співбесіду і хоч тиждень стажування за-

пропагувати диспути, дискусії. Навіть друкувати приблизні схеми розповіді вечорів відпочинку, дискотек. Бо в нас у районі спеціалістів, котрі б взялися за цю справу, майже нема. Точніше — один чоловік...

Ю. У.: Хотілося, щоб у газеті комсомольський бюрократ бачив себе, як у дзеркалі. Неправдою буде, коли скажемо, що в області в нас, зокрема в комсомолі, нема бюрократизму. Надто вже повільно рухається перебудова в спілчанських організаціях області... Зламати старі стереотипи, які досить живучі, не так і легко. Тим більше, коли де в кого вони не ламаються. Пропоную: комсомол повинен відмовитися від таких людей, котрі можуть і вміють щось зробити, а не бажують.

Торкнувся ще одного питання: це допомога спілчанським організаціям з боку партійних, державних та господарських органів. Є відповідні постанови ЦК КПРС, які, до речі, ніхто не відміняв. Ось тут слід членам бюро обкому ЛКСМ України звернути особливу увагу на налагодження чіткої спільної роботи. На жаль, вона ще недостатня.

О. Щ.: Доповню тебе, Юрію: необхідно, щоб матеріальне стимулювання, житло, премії, різні фонди заохочення розподілялися між молоддю і старшими в процентному відношенні. Тут треба докласти зусиль членам обкому комсомолу.

Ю. У.: Не знаю, можливо, наш діалог і не адався. Ми з Олександром спробували узагальнено підійти до перебудови в комсомолі Кіровоградщини.

О. Щ.: У нас айшов дещо односторонній підхід — з критичними зауваженнями, побажаннями. Це

не значить, що в нас нічого не робиться, нічого хорошого немає. Мушу сказати, багато змін відбулося в комсомолі на краще. Хороше і так видно. Та, як завжди, хочеться більшого.

Ю. У.: Тому ми й спрямували свою бесіду в критичне русло. І будемо раді, коли наші поради і зауваження будуть враховані при подальшій роботі обкому комсомолу, його бюро.

ВІД РЕДАКЦІЇ:

А яка, твоя думка, читачу! Чи варті уваги пропозиції О. Щерюка і Ю. Устиновського? Можливо, ти мислиш дещо інакше! Пиши, можеш телефонувати — 2-04-84.

На знімках: Юрій УСТИНОВСЬКИЙ, перший секретар Ленінського райкому комсомолу м. Кіровограда (фото вгорі); Олександр ЩЕРЮК, перший секретар Устиновського райкому комсомолу.

«...ЧИ НЕМИЛОСЕРДЯ?»

У критичному матеріалі під такою назвою (від 5 листопада минулого року) йшла мова про незадовільне обслуговування інвалідів та одиноких престарілих людей деякими працівниками соціальної служби, що діє при Кіровоградському райсоцзабезі Кіровограда. Було також кинуте докір у бік закріплених за цими людьми шефів, шкільних тимурівських загонів, які не завжди координували свою роботу, в результаті чого частина інвалідів та стариків взагалі залишилася без їхньої уваги і турботи.

На критику газети відповів голова Кіровоградського райвиконкому В. Г. МУХІН, який повідомив, що матеріал тижневика розглянутий на зборах працівників райсоцзабезу і відділення соціальної служби. Ними були повторно обстежені одинокі старики та інваліди, котрі потребують сторонньої допомоги. В результаті перевірки встановлено, що Р. І. Червінська мешкає разом з чоловіком і не потребує постійного догляду. Г. Т. Приходько та Ф. А. Пузиренко навідує два рази в тиждень, а О. М. Гриневську — один раз працівники відділення соціальної допомоги О. Голованова.

А. К. Волкова взята на обслуговування працівницею цієї ж служби Є. І. Алеметською. Раніше в Анастасії Кіндратівні побувала Н. Осіна, в розмові з якою А. К. Волкова від обслуговування відмовилась, тому, що тоді разом з нею мешкала В. Д. Кравченко, дочка котрої доглядала їх обох. Закріплені також шефи — обласна лікарня.

Сім я Полудневих у листопаді передана під опіку працівниці соціальної служби при райсоцзабезі М. А. Куц.

Працівники відділення соціальної допомоги постійно виконують усі прохання своїх підшефних, а конкретно: доставку продуктів із магазинів і ринку, медикаментів із аптеки; прибирання квартир; здавання і збирання предметів домашнього вжитку і речей із пральні, хімчистки та з ремонту; приготування обідів; плата за комунальні та інші послуги; підтримання листування з рідними і друзями.

Робота по обслуговуванню одиноких престарілих та інвалідів взята на контроль.

Одержала редакція відповідь і від завідувача Кіровоградським міським В. П. ДРИГИ, в якій, зокрема, говориться:

«...Виступ газети обговорений у педагогічному та учнівських колективах середньої школи № 13.

З фактами, наведеними в матеріалі, в школі не зовсім погодилися. По лінії Червоного Хреста за десятиріччю закріплені дві жінки: А. К. Волкова та А. І. Сополькова. Згідно розподілу зони піонерської дії за першою закріплені учні 7-Б класу, за другою — 4-В.

Протягом минулого навчального року семикласники щодня відвідували Анастасію Кіндратівну. Ходили в магазин, аптеку, допомагали виконувати домашню роботу, просто бесідували. На початку нового навчального року діти знову приходили до А. К. Волкової, але та від допомоги відмовилась, оскільки догляд за нею здійснювали знайомі. Під час літніх канікул допомогти цій жінці не подавалась з вини школи.

Від часу публікації тимурівці 7-Б класу знову стали помічниками А. К. Волкової.

Один раз на тиждень в її квартирі буває бібліотекар школи, котра проводить обмін художньої літератури та періодичної преси».

РЕЗОНАНС

— При міському комітетові комсомолу існує молодіжне об'єднання самодіяльної творчості (МОСТ), яке має багато напрямів діяльності. Там завжди можна знайти себе в час дозвілля. При бажанні, звичайно.

«Нещодавно відкрили рейс Устинівка — Кіровоград... Ходив великий автобус. Потім він зник, натомість з'явився малий (мабуть, мова йде про «ПАЗик» — РЕД.) і тепер часто у неділю ми тільки проводжаємо його очима — іноді він настільки «забитий», що навіть не зупиняється».

«Танцювати? Запізнались!»

«Хочу навчитись гарно танцювати, але куди тільки не звернусь, всюди відповідають: запізнались у такому віці. Якби, мовляв, тобі було 7—8 років...» — так писала про себе і своїх подружок кіровоградка десятикласниця Ганна Малишко в «Молодий комунар» 24 грудня. І просила, звичайно, підказати адреси закладів дозвілля.

Редакція адресувала це запитання компетентним особам. Ось їхні відповіді.

Завідувач відділом культури Кіровоградського міськвиконкому В. С. ІВАНОВ:

— Старшокласників і підлітків запрошують старші групи танцювальних колективів — ансамбль бального танцю при міському Палаці культури імені Компанійця, народний ансамбль бального танцю при клубі заводу радіовиробів, ансамбль народного танцю

«Колос» Будинку культури імені Жовтня, танцювальний колектив народного ансамблю пісні і танцю «Весна» міського Палацу культури імені Компанійця.

Другий секретар Кіровоградського міського комсомолу О. МОТІН:

— При міському комітетові комсомолу існує молодіжне об'єднання самодіяльної творчості (МОСТ), яке має багато напрямів діяльності. Там завжди можна

знайти себе в час дозвілля. При бажанні, звичайно.

Щодо проблеми, де навчитись танцювати, підказуємо конкретну адресу: будинок культури ремонтно-механічного заводу імені Таратута, де набирається танцювальний колектив. Вік — від 18 років і старші. Керівник об'єднання — товариш Косогор. Це одне із об'єднань МОСТу. Створено його ще до згаданої вище публікації.

ХОЧ ЛИСТА Й НЕ БУЛО НАДРУКОВАНО

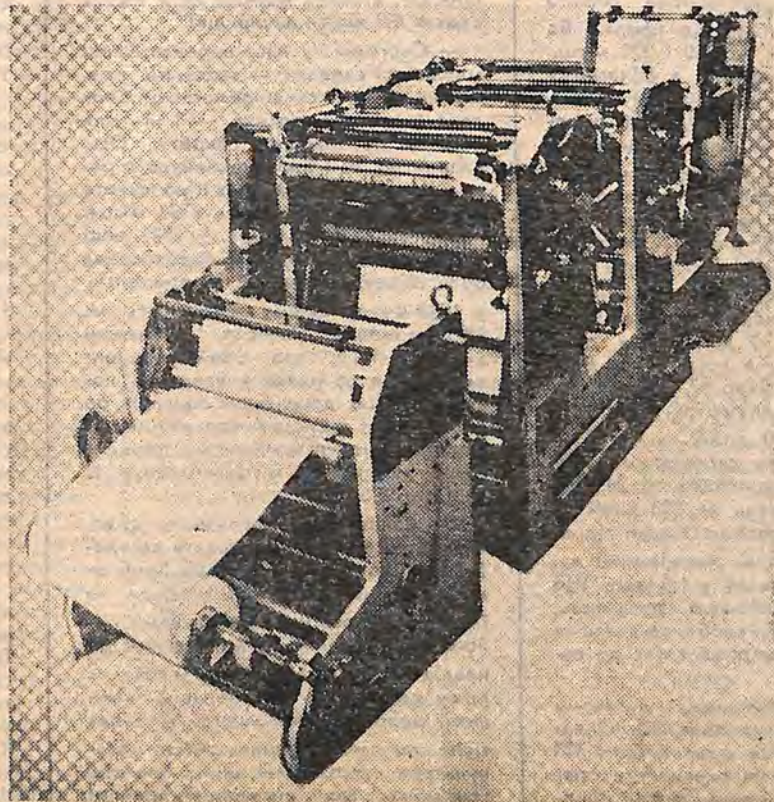
Молодь села Брусівка (більше 11 підписів—РЕД.) у листі до редакції писала:

«Нещодавно відкрили рейс Устинівка — Кіровоград через села Ленінка, Степанівка, Брусівка, і ми, приїхавши на вихідні, могли повернутися у місто, тому що ходив

великий автобус. Потім він зник, натомість з'явився малий (мабуть, мова йде про «ПАЗик» — РЕД.) і тепер часто у неділю ми тільки проводжаємо його очима — іноді він настільки забитий, що навіть не зупиняється».

Копію листа редакція направила у виробниче об'єднання автомобільного транспорту і одержала відповідь від заступника начальника об'єднання М. П. КОТЕНКА: «Враховуючи численні прохання мешканців сіл Ленінка, Степанівка і Брусівка при переході на весня-

но-літній період експлуатації і при поповненні рухомим складом Устинівської автоколонни, вказаний маршрут буде обслуговуватися автобусом марки «ПАЗ», що дасть змогу якісніше обслуговувати пасажирів».

НОВИНКУ ВИГОТОВИЛИ МОЛОДІ

На підприємстві «Поліграфтехпром» колектив молодий, більшість робітників — активні раціоналізатори. Щороку вони розробляють і впроваджують у виробництво десятки рацпропозицій по вдосконаленню ремонту технологічного устаткування, виготовленню засобів малої механізації для друкарень області. Ефективності сприяє робота творчими групами. Наставник і консультант раціоналізаторів — досвідчений спеціаліст старший інженер-механік облполіграфвидаву М. Г. Питльований.

Останньою солідною справою раціоналізаторів у минулому році стало створення офсетної друкарської машини з вузлів офсетних машин індійського і радянського виробництва, які встановлені в друкарнях і не використовуються. Це була велика і досить складна робота, котра вимагала цілого ряду інженерних розрахунків, виготовлення нових деталей, заміни зубчатих пар в редукторах тощо.

Машину випробувано. При швидкості друкування районної газети 10—12 тисяч примірників на годину вона працює бездоганно. Зокорено близько 40 тисяч карбованців фонду розвитку. Новостворена машина дозволить перевести на офсетний ланцюг ще одну районну газету.

На знімках: раціоналізатори (зліва направо): технік механік Богдан ІЛУБ, токар Олександр МАЙЛУНОВ, старший інженер механік облполіграфвидаву Мар'ян Григорович ПИТЛЬОВАНІЙ та фрезерувальник Микола ЛЕВЧУН; новостворена офсетна друкарська машина м. Кіровоград.

Фотографує
ВАСИЛЬ
ГРИБ

5

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

28 січня 1989 року

Цей матеріал, на відміну від деяких, котрі, як говоримо, пишуться з люту, готувався в виношувалася довго. Питання, підняті в ньому, зачіпали так багато організацій, установ, відомств, що побувати в усіх з них автору практично було не під силу. Змінювалися адреси відвідин місць, з'являлися нові записи в блокноті, в запитанні все більшало і більшало. Чому це саме так, а не інакше, хто винен в цьому випадку, другому, третьому, який реальний вихід із становища, що склалося? У цих та інших питаннях автор пробувала розібратися у розмовах із завідувачими дитячими садочками № 46 і № 65 В. П. Васильоною і Н. В. Шаповаленко, зав. відділом гігієни дітей і підлітків міської санепідемстанції С. О. Бродською, головою профкому ВО по сім'ях «Червона зірка» В. І. Діхтярем, завідувачою яслами-садком № 21 Н. А. Ерененко, інспектором по дошкільному вихованню управління народної освіти облвиконкому М. Г. Балашовою, завідувачою офтальмологічним відділенням міської дитячої поліклініки № 1 В. М. Гайкою, оперупонявачем відділу боротьби з розкраданням соціалістичної власності Кіровського РВВС м. Кіровограда В. М. Риндею.

Однак, як з'ясувалося у процесі розмов, варто було б, аби щодо піднятого питання висловили свою думку керівники обласного відділу охорони здоров'я, міського прахокомбінату, ливарного заводу, обласних управлінь торгівлі, побутового обслуговування тощо. Чому! Про це йтиметься далі. А взагалі мова сьогодні піде про дитячі дошкільні заклади, їхні болючі точки і «вузькі» місця, можливі перспективи і не скрізь благополучне сьогодення.

КІЛЬКА разів в тролейбусі довелося спостерігати, як на одній із зупинок рознервована матуся буквально впила до салону тролейбуса дитинча років трьох-чотирьох, що аж захоплюється від крику, придивляючись до якого, можна зрозуміти, що малюк протестує проти того, аби його вели в садочок. «Не хочу... не хочу...» — аж хрипне малюк, певно голосити починає ще в квартирі. Пасажири пробують заспокоїти його, хто як вміє.

— От, будеш кричати, забери тебе, — грозиться високий вусатий чоловік.

— А чого ти не хочеш в садочок, чого? — допитується дебелинька тітонька. — Тебе що там, ображають? Дивись, Павлик, який маленький, а сидить і не плаче, — намагається присоромити крикуна якась бабуся, показуючи на дійсно невеликого хлопчика. Він теж, мабуть би заревів за компанію, бо спочатку аж скрикнув, та його ротик був зайнятий важливішою справою — Павлик ретельно жував яблуко.

— Я й тобі яблучко дам, — промовляє бабуся, — тільки не кричи. Способи вітання майже завжди ідентичні, тільки одного разу хтось пропонує яблуко, іншого — цукерку або ще якийсь гостинець — залежно від того, що в кого знайдеться в кишені.

На своїй зупинці ми виходимо, малюк із мамою їде далі, на душі ж лишається важкий неприємний осад від побаченого, бо з недавнього часу і моя старша донька щоранку почала пхикати: не хочу в садочок, не піду в садочок.

— Але ж ми обоє на роботі, — пояснює їй, — тому дома тебе ні з ким лишати.

— Я з тобою піду на роботу, — протестує.

— Ти мені заважатимеш, до того ж ходити в дитсадочок — це теж свого роду робота, твоя робота.

— Я сяду тихенько, нічого не буду брати на столі, буду тільки малювати. Значить, щось сталося: чи у стосунках з «колегами» по групі, чи в характері, коли з'явився своєрідний протест проти того, аби разом на прогулянку, разом їсти, разом спати, а хочеться побути самій. Пробувала розпитувати, допитуватися, однак ясною відповіддю так і не почула: не хочу, та й усе. Отже, будемо учитись: донька співставляла свої бажання з реальністю, я прагнула зрозуміти її в будь-яких ситуаціях.

Зайнявшись вивченням цього питання, знайшла цікавий матеріал в журналі для батьків «Сем'я і школа», який допоміг у певній мірі глибше зрозуміти внутрішній світ маленької людини, підійти глибше до вивчення причин тої чи іншої поведінки наших дітей. Деякі уривки із нього пропонує узяти читач.

ОГЖЕ, почнемо трохи далі. В 30-х роках в США було проведено обстеження двох дитячих клінік, котрі спеціалізувались на лікуванні тяжких захворювань у маленьких пацієнтів. Умови медичного обслуговування, робота персоналу, ліки, годування і взагалі всі об'єктивні показники в лікарнях були абсолютно однакові. Різниця була тільки в одному. У першій лікарні, справді, пооб'єднуючи інфекції, адміністрація повністю ізолювала дітей від зовнішнього світу. В іншій клініці пішли на ризик, дозволивши рідним відвідувати малюків. При порівнянні процентів смертності в обох лікувальних закладах з'ясувалося, що в одному з них третина пацієнтів померла, а в іншому ж не було жодного летального випадку. Це дало змогу зробити висновок, що в першій лікарні діти померли не тому, що лікування було недостатнім, ліки поганими, а спеціалісти некваліфікованими — вони померли тому, що до них ніхто не приходив.

Не навідується — значить, у дитячому розумінні, не хочуть приходити. І от малюк, котрий довог не бачив нікого із батьків, починає вважати, що мама його покинула — віддала чужим людям, де погано, де роблять боляче, де все не так, як вдома. І в організмі дитини проходить зміни, котрі різко знижують опір хворобам. Це призводить іноді до тяжких наслідків.

З аналогічним явищем більшість батьків стикається, коли віддає своїх дітей у садочок. Тоді діти частіше хворіють, особливо різними простудами, в них знижується апетит. Ці та інші ознаки дістали назву синдрому госпіталізації.

Давайте спробуємо поставити себе на місце малюка. Він починає шукати пояснення тому, чому ж його віддали в садочок, і робить для себе висновок: мама віддала його сюди, тому, що не хотіла більше сидіти з ним цілий день, як це було раніше. Чому? У кожної дитини чимало «гріхів»: не доїла суп, забруднилась у пісочниці, не слухалася бабуся, розбила скло в книжковій шафі...

«Даремно я вчора не довів суп, — думає малюк, — треба було доісти: мабуть, це і переповнило чашу терпіння мами настільки, що вона віддала мене сюди».

У перші дні дитини в садочку незатишно. Не те, що тут обов'язково гірше, ніж дома, а будь-якій дитячій установі є свої плюси й мінуси. Але думка про те, що мама розсердилася на неї і тому віддала сюди, може довго непокоїти малюка. Він починає шукати вихід. Найлогічніший із них — стати зразковим, щоб знову завоювати любов маму, щоб жити з нею дома, як і раніше. Багато батьків відзначають, що перші дні в садочку діють на сина чи доньку, як чарівна паличка: вони стають слухняними, ввічливими, з'їдають все, що дають, прибирають іграшки тощо. Дитина таким чином «пояснює», яка вона хороша.

Наступного дня її знову ведуть у садочок і знову дома вона «пояснює». Але приходять ранок, мама бере за руку і... І те, наскільки швидко захворіє дитина — через три дні чи через місяць, залежить не стільки від його загартування і порядку в дитсадку, стільки від того, коли у нього закінчиться терпіння. Дитина захворіє тоді, коли остаточно переконується: того, попереднього життя, коли мама була з нею разом цілий день, більше не буде.

Так от чи приблизно так реагують на серйозні зміни у їхньому житті менші діти, котрим спочатку важко адаптуватися у новому середовищі, звикнути до чужої тьоти, яка замість мамини їсти дає, і спати вкладає. Стверші ж свою незгоду можуть висловлювати й так, як це робив вищезгаданий хлопчик, популярно кажучи, брав маму змором.

Однак, окрім суто психологічних причин для відмови відвідувати дитячий садок, бувають причини й об'єктивні, про які дома дитина або не говорить, або до неї не дуже прислухається. Різноманітні джерела інформації, власні зустрічі із заінтересованими людьми дають змогу переконатися, що деякі дошкільні дитячі заклади в силу різних причин не стали, на жаль, виховними закладами як такими. Про це ще мова йтиме. Але закликаю всіх працівників дитячих садочків і ясел-садочків не сприйняти цю спробу розібратися в проблемах дошкільних закладів як можливість якось принизити роль вихователів, звалити на них всі гріхи. Я глибоко шаную їхню роботу, розумію,

яка вона нелегка і, відверто кажучи, трохи аж співчуваю, бо щодня мати справу з кількома десятками «особистостей», в кожній з яких свій характер, свої звички, нарешті, свої прихили — я чесно кажу, не справилося б. Та хочеться повести мову про ті проблеми, саме від яких і потерпає виховання в дошкільних закладах, які чітко показують, що широковживаний лозунг «Все краще — дітям!» сьогодні більше утопія, ніж реальність.

Рішення детальніше ознайомитись з роботою міських дитячих садків особливо зміцнило після того, як редакційна пошта принесла лист кіровоградки Л. Петрушенка. «Ви нічого не пишете про роботу дошкільних закладів, — тривожно струною бриніло в ньому, — а там, виявляється, далеко не все в порядку. Іду ясь в тролейбусі, поряд розмовляють жінки (із бесіди зрозуміла, що обидві працюють виховательками в дитячих садках). Одна запитую: «Ну як у тебе справи, як на роботі?». Інша відповідає: «Страшенно важко, ти уявляєш 35(!) дітей у групі». Подруга їй радить: «То відкрий квартирку — завтра половина буде на лікарняних». Як же мені свою дитину (а їй незабаром півтора року) віддавати в руки такої виховательки і де гарантія, що моя донька не попаде саме до неї?».

Одна з моїх колег, яка свого часу працювала в дитсадку, прочитавши ці рядки, іронічно зауважила: це вже свого роду професійний анекдот, тільки з дуже довгою бородою. Правда, раніше в ньому фігурувало менше число, а тепер, певно, у зв'язку із зростанням дефіциту місць в дитсадках і яслах-садках зросла й відповідна цифра. Що можна сказати з цього приводу? Тільки те, що 35 дітей у групі — це ще не межа для дошкільних закладів у Кіровограді, та й мабуть, не тільки в нас. Маю добру знайому, виховательку, котра якось із розпачем розповідала: «У мене по списку 41(!) дитина в групі, уявляєш — 41! Ну хай троє-чотири щодня відсутні з різних причин, але ж 35—37 ходять. Як з такою кількістю можна нормально провести заняття? Чому я їх навчу, коли вони тільки перших 10—15 хвилин слухають уважно, а потім у суцільному гаморі не чувають не тільки мене, а й себе?».

Велика перевантаженість дошкільних закладів — це причина і високої захворюваності дітей, і поганого сприйняття навчального матеріалу, і їхнього недостатнього фізичного розвитку, що дається ознаки дуже швидко. Якось у розмові з одним відповідальним працівником облвиконкому, що відав будівельними справами, запитала: «Як ви думаєте, достатньо у нашому місті дитсадків і чи не мало вводимо їх щороку?». «Мабуть достатньо, — почула у відповідь — усі ж уміщаються. А чесно кажучи, не знаю».

— Ну, по-перше, далеко не всі, бо як сказала інспектор по дошкільному вихованню управління народної освіти облвиконкому М. Г. Балашова, — черги на садочки при Кіровському і Ленінському райвідділах народної освіти все-таки є. І стоять в них не тільки маму, які ще з дітками в декретних відпустках, а й ті, хто вже вишов на роботу, але влаштувати дитину нікуди не може — немає місць. А, по-друге, дитячі садки Кіровограда й Олександрії буквально задихаються від перевантаження, та на найближчий час перспективи їхнього розвантаження поки що немає. Бо що ті 2 садочки на 280 і 320 місць, котрі будуть введені в обласному центрі в цьому і в наступному роках, коли є дошкільні заклади, де перевантаженість сягає шалених цифр.

Ось наприклад, три садочки Ленінського району обласного центру — №№ 31, 64, 66. У першому з них, розрахованому на 180 дітей, — фактично 226, в інших, де мало б бути 280 хлопчиків і дівчаток — відповідно 380 і 394. У Кіровському районі ситуація теж не краща. У д/с № 30 у двох ясельних групах, в котрих має бути 40 дітей, їх фактично 62, тобто якраз вистачає ще на одну групу. У д/с № 48 понад норму 70 дітей, у № 35 — близько ста. Але своєрідним «рекордсменом» є дитсадок № 24, де при наявності місць на 280 дітей їх фактично 418. Тобто нескладні підрахунки і результат — дошкільний заклад перевантажений у 1,5 рази. Що це значить, найбільше розуміють, певно, вихователі, особливо старших груп, де кількість дітей сягає до соток.

А в олександрійському дитячому садку № 37, що належить ВО «Олександрівський», де мало б бути 320 дітей, їх — 555! Як можна там працювати, коли під одним дахом зібрано дітей не на один, а на два(!) са-

дочки. У цього підприємства 17 дитсадків і кожен перевантажений, а загальна цифра дефіциту дитячих місць сягає близько тисячі.

Цілком догадується, що керівники вищезгаданих і незгаданих відомств, котрим підпорядковані названі садочки, можуть обуритися, мовляв, а скільки в наших дитсадках «невідомих» дітей. Не було б їх, можливо, не було б і перевантаження. Для тих, хто не знає, поясню, що будь-який відомчий садочок віддає до 25 процен-

вилам гігієни не вистачає ліжок — і в спальні, і в туалеті, і в кімнатах для ігор доводиться ставити розкладні ліжка, якимось чином багати для підлітків дитячого організму.

У Кіровському районі легше хоча тому розуміти, що там із 36 садочків 31 збудований за типовим проектом. Але з решти п'яти два — № 3 і № 21 — треба закривати негайно. Особливо тривожне становище в трьох садочках. Санепідемстанція збиралася закривати його уже кілька разів, та кожного разу питання епіде-

тів своїх місць у розпорядження райвиконкому, на території якого знаходиться. Цілком імовірно, що подекуди цей процент набагато вищий, але хіба винні в цьому і завідувачі дошкільними закладами, і працівники райвідділу народної освіти, котрі просять: візьміть малюка, бо в наших садках всі ліміти вичерпані?

— Сьогодні у нас перевантажені майже всі садочки, — говорить працівник міської санепідемстанції Світлана Іванівна Бродська, — і ні для кого це не становить секрету. Ось, наприклад, на 1 вересня минулого року у дошкільних закладах Кіровського району, розрахованих на 9383 місця, перебувало 11 666 дітей. У 1987 році дитсадки і ясла-садки м. Кіровограда були перевантажені на 30 процентів, у 1988-му ця цифра зменшилась на 28,5 процента. Начебто, становище виправляється, але оцей процент зменшився за рахунок введення нових відомчих дошкільних закладів, бо в тих, котрі у системі управління народної освіти облвиконкому, процент дефіциту дитячих місць стрибнув із 35,8 до 38,6.

Що означає така скученість дітей, мабуть, особливо пояснювати не треба. Найперша і найгостріша проблема — це негативне позначається на їхньому здоров'ї. У Ленінському районі майже половина дошкільних закладів розташовані в пристосованих приміщеннях, де на особливий комфорт розраховувати нічого. У групах тісно, залу для музичних занять і фізкультури часто немає, своїх пралень теж немає, тому доводиться здавати білизну в міській, що суперечить пра-

вильності дітей нікуди. У дитсадку № 3 яслах-садку № 21 відповідно 113 і 131 вихованців. Куди їх розкидати при нинішній нестачі місць, не знає ніхто.

— Дітей нас тільки по списку — 131, — зауважує завідувача яслами-садком № 3 Надія Андріївна Ерененко, — фактично трохи більше сидять. Так що не дуже у нас і тісно.

Як на це такі тісноту, особливо для дітей, котрих, як кажуть, хлібом не штовхати, а дай погасати. Тут же особливості розбіжності.

— Знаю, чого ми на заводі нашої санепідемстанції, — говорить медсестра д/с № 3 Лариса Олександрівна Боброва, — їм хочеться розпіхати нас по тихим місцях 280-ти — 380 і наче так і треба. А взагалі за маленькі садки вої групи, щоб було видно, що це замість домівка, а не казарма.

Що ж, епідемізм цих жінок зрозумілий, бо свої дошкільні заклади стали для них певно більшим, ніж місцем для роботи. Зрозуміла й поведінка батьків, котрі всілякими силами намагаються блокувати рішення про введення д/с № 3, пишучи скарги й прохання в різні інстанції.

— У нас же в основному діти тих, хто або переїхав, або живе в центрі міста, — каже Л. О. Боброва. — То тогові мамі дуже зручно. Вони собі приїждять у центр, заведуть дитину і на роботу. А ввечері скупитись можна, і сина донька під боком. Коли ж батьки цієї садинок, то хтозна де живуть, бо в центрі оце тільки на двадцять перший, та й той, хіба закривають.

Поясню, чому не вистачає ліжок — і в спальні, і в туалеті, і в кімнатах для ігор доводиться ставити розкладні ліжка, якимось чином багати для підлітків дитячого організму. У Кіровському районі легше хоча тому розуміти, що там із 36 садочків 31 збудований за типовим проектом. Але з решти п'яти два — № 3 і № 21 — треба закривати негайно. Особливо тривожне становище в трьох садочках. Санепідемстанція збиралася закривати його уже кілька разів, та кожного разу питання епідемії, як журналіст, вишукує, запити. Хай, звичайно, хочеться осядати садочки. Деякі брешуть, курсують Пил, шум, галля — хіба це дихати на прісному бензину в повітрі? Не розуміють батьків, котрі лягають вище дитини. Подібні ньому чотири містився біліводу, — згадує вихователю Балашова. — ло в аварійній падала, а бат не закривають зом та й каж робите? Ваші Закрили такі з цими, що рішувати. Однак ставляється, не щенні, присілий заклад. дібна пригодо № 27, який, прийняв першого року. Ч після прийня комісією, у повним ході роботи, в як викликало рення.

— Довели М. Г. Балашова на стіну, чого не можна праці. Снаші будівлі таке працького користак і лишивидавати, до експлуатації. Як сії ці об'єкти і тепер роздали, інші роботи — виявляється, пробують дошкільно ливо дітей демстанції: вия садочку з Причини сягає і не тів. А які голови дітаний от рослі дядь буд? Д телефон дитячим це не єд — Доп но підва дихають. От вам і знові про їхні «Кіровоград» би в цих порядком мабуть і як тоді № 58 ч. водопропитна в не відіти свою чия захв гепатитіс — Це місті, — який да функцій вить наз справля дітей.

садочки заклади тіа, де і підлі роба ті

ства 17 дітей, а за дитячих місць — керівники цих відомств, названі са-ка, мовляв, а як «невідомо», можливо, не ня. Для тих, до будь-який до 25 процен-

вилам гігієни, не вистає ліжок — і в спальні, а то навіть і в кімнатах для ігор доводиться ставити розкладні ліжка, які зовсім не бажані для підростаючого дитячого організму. У Кіровському районі легше хоча тому розуміти, що там із 36 садочків 31 збудований за типовим проектом. Але з решти п'яти — № 31 і № 21 — треба закривати негайно. Особливо тривожне становище в третьому садочку. Санепідемстанція збиралася закривати його уже кілька разів, та кожного разу питання зпира-

порядження рай-торії якого зна-оарно, що поде-набагато вищий, цьому і завідуючі дами, і працівни-одної освіти, котрі злюка, бо в наших черпані?

зс перевантажені — говорять пра-ідемстанції Світ-ська, — і ні для ь секрету. Ось, всня минулого ро-ладах Кіровського нх на 9383 місця, дітей. У 1987 році ии м. Кіровограда і на 30 процентів, а зменшилась на чебто, становище е оцей процент ноників заняті і фіз-має, своїх пралень доводиться здавати до суперечить пра-

лось у те, що дітей діти нікуди. У дит-садочку № 3 і яслах-садку № 21 від-повідно 115 і 131 вихованців. Куди їх розкидати при нинішній нестачі місць, не знає ніхто. Дітей у нас тільки по списку — 131, — зауважує завідувач яслами-садком № 21 Надія Андріївна Єрєненко, — а ходять фактично трохи більше сімдесяти. Так що не дуже у нас і тісно.

Як на мене, то такі тісноту, особ-ливо для дітей, котрих, як кажуть, хлібом не годуй, а дай погасати. Тут же особливо не розбижись.

Знаю я, чого ми на заваді нашій санепідемстанції, — говорить мед-сестра д/с № 3 Лариса Олександрів-на Боброва, — їм хочеться розіпхати нас по типових садочках, де по 10—12 груп, де замість 280-ти — 380 і на-че так і треба. А я взагалі за малень-кі садки по 4 групи, щоб було видно, що це затишна домівка, а не казарма.

Що ж, патріотизм цих жінок зро-зумілий, бо свої дошкільні заклади стали для них чимось певно більшим, ніж місцем для роботи. Зрозуміла й поведінка батьків, котрі всілякими силами намагаються блокувати рі-шення про закриття д/с № 3, пишучи скарги й прохання в різні інстанції.

У нас тут в основному діти тих, хто або працює, або живе в центрі міста, — зауважує С. О. Боброва. — То татові чи мамі дуже зручно. Вони собі прийдуть у центр, заведуть ди-тину і на роботу. А ввечері скупитись можна, і син чи донька під боком. Коли ж закрити цей садочок, то хтозна де дадуть, бо в центрі оце тільки нашій і дадуть перший, та й той, кажуть, закриватимуть.

Поясню, чому санітарно-епідеміо-логічна служба вважає недоцільним перебування дітей у названих до-шкільних закладах. По-перше, вони містяться у пристосованих приміщен-нях, де всі зручності теж пристосо-вані. У третьому садочку, наприклад, немає гарячої води, дов-диться гріти в каструлях. Централізованого опал-ення теж немає, а щось на зразок котельні знаходиться в самому приміщенні. Не знаю, як на це дивляться пожежники, я — негативно. Не тіль-ки як журналіст, котрий наче так і вишукує, за що б вцепитись, а й як ма-ти. Хай, звичайно, лихо обминає...

Проте є й інша причина, на якій хочеться особливо наголосити. Оби-два садочки знаходяться на вулиці Декабристів, по якій ціліснікий день курсують машини й автобуси. Пил, шум, гам, автотранспортні вихло-пи — хіба це місце для дітей? Чим же дихати на прогулянці — підвищеним вмістом бенза(а)пірену чи формальде-гіду в повітрі?

Не розумію, ну ніяк не розумію батьків, котрі особисті зручності став-лять вище дитячого здоров'я...

Подібна ситуація була в колиш-ньому чотирнадцятому садочку, що містився біля олієекстракційного за-воду, — згадує інспектор по дошкіль-ному вихованню Марія Григорівна Балашова. — Там теж приміщення бу-ло в аварійному стані, стеля ледь не падала, а батьки писали скрізь скарги: не закривайте. Я їх збрала якось ра-зом та й кажу: «Люди добрі! Що ж ви робите? Вашу ж дитину отут приб'є...». Закрили таки той садочок, тепер ось з цими, що в центрі, щось треба ви-рішувати.

Однак стеля могла впасти, вияв-ляється, не тільки в старому примі-щенні, пристосованому під дошкіль-ний заклад. Цілком імовірно, що по-дібна пригода може відбутись і в д/с № 27, який, якщо вірити паперам, прийняв перших дітей у вересні мину-лого року. Чому якщо вірити, бо навіть після прийняття об'єкту державною комісією, у садочку ще місяців три повним ходом ішли післябудівельні роботи, в які залучались і батьки, що викликало їхнє справедливе обу-рення.

Довелося наслухатись від них, — М. Г. Балашова переказує якісь па-пери на столі. — І заперечити їм ні-чого не можу, бо праві вони, сто ра-зів праві. Скільки вже говорилося, що наші будівельники давно забули, що таке працювати високоякісно, а яка з того користь? Як була штурмівщина, так і лишилась, як старались раніше видавати напівфабрикати за готовий до експлуатації об'єкт, так і тепер здають. Як приймали державні комі-сії ці об'єкти із закритими очима, так і тепер роблять. Ви уявіть собі: одні здали, інші прийняли садочок, а там роботи — непочатий край.

Виявляється, що і це не останні ви-пробування, котрі чекали працівників дошкільного закладу, батьків і особ-ливо дітей. Черговий візит в санепі-демстанцію приніс ще одну «сенса-цію»: виявляється, в новоспеченому садочку закривається кілька груп. Причина — вологість у цих групах сягає і навіть перевищує 85 процен-тів. А якщо популярно, то із стелі на голови дітям частенько капає вода — такий от «сюрприз» залишили їм до-рослі дяді-братчики з БУ «Цивіль-буд2». До того ж, як вияснилось у телефонній розмові із завідувачою дитячим садком Л. М. Яворською, — це не єдина біда.

Допікає нас каналізація. Постій-но підвал затоплює. Уявляєте, чим дихають наші діти?

От вам і новосели!

І знову про будівельників, вірніше, про їхні дитсадки (№ 58 і № 6 тресту «Кіровоградбуд»). Здавалось би, хоч би в цих дошкільних закладах навели порядок, свої ж діти — не чужі, та мабуть і за своїх серце не болить, бо як тоді пояснити той факт, що у д/с № 58 часто-густо бувають прориви водопровідних і каналізаційних труб, питна вода відповідно забруднена і не відповідає нормам ГОСТу, що в свою чергу призводить до зростан-ня захворювань дітей інфекційним гепатитом — хворобою боткіна.

Це єдиний дошкільний заклад у місті, — говорить С. О. Бродська, — який дає нам піддащену кількістю ін-фекційних захворювань. Соромно на-віть казати, неважко будівельники не справляються з такою ось бідою для дітей!

ЯКЩО вже мова зайшла про хвороби, то треба згадати про той цікавий і корис-ний досвід у боротьбі з ни-ми, який вже є у деяких садочках міста. Маю на увазі органі-зацію на базі дошкільних дитячих закладів фізіотерапевтичних кабін-етів, де долікуюватимуться хлопчики й дівчатка, що прийшли з лікарняних, і підліковуватимуться ті, в кого хво-роба тільки починається й справитись

із нею можна за допомогою фізіо-терапевтичних процедур. Я бачила такий кабінет у 65-му садочку (завод радіовиробів), правда він ще не функціонував, бо апаратура тільки встановлювалась, але уявіть собі, що там буде: апарат «Здоров'є» — при-значений для приготування кисне-вої піни, що використовується з лікувальною метою: гальванізатор «Поток-1» для впливу постійним стру-мом на організм людини для ліку-вання і профілактики, а також для проведення лікувального електрофо-резу; маячні кварци, де діти з про-філактичною метою одержують штуч-не сонячне опромінення для знижен-ня вірогідності інфекційних і простуд-них захворювань; апарат УВЧ — для місцевого лікувального впливу елек-тричним або магнітним полем ультрависокої частоти тощо.

Кабінети з такою чи подібною апа-ратурою уже працюють в кількох мі-ських садках, однак в 65-ий мене привів трохи інший досвід — зі слів С. О. Бродської знала, що тут з ве-ресня минулого року працює сана-торна група для дітей ясельного віку.

Є така, — згодна завідувача Н. В. Шаповаленко. — Там малюки від ро-ку до трьох, всього 18. Відбирає їх наш лікар В. П. Листова, і зрозуміло, що це діти, котрі часто хворіють. Ва-лерія Петрівна оглядає їх щодня, при необхідності признає потрібні про-цедури — інгаляції, масажі, вигри-вання. Чим відмінна санаторна група від звичайної ясельної? Тут дітки до півтора року сплять два рази в день, з півтора до трьох — один раз, але сон у них продовжений. Дітей не буд-ять, кожний встає тоді, коли проки-неться сам. Харчування посилене, більш вітамінізоване: овочі, фрукти, соки — завжди і в достатній кіль-кості.

Хлопчики й дівчатка знаходяться в цій групі до трьох місяців. Якщо за цей період повторного захворюван-ня не було і дитина зміцніла, то во-на переводиться в свою звичайну ясельну групу. А на її місце прихो-дить хтось інший, кого простуди ніяк не хочуть залишати.

У ВО по сілалках «Червона зірка», де дитячих садочків аж дев'ять, ідуть розмови про те, щоб з оцих дев'яти один зробить санаторним. Там теж збирали 6 дітей, котрі часто і довго хворіють. Поки що ця ініціатива профкому особливого ентузіазму се-ред батьків не викликала і знову пи-тання апирається у те, що для бага-тьох зміниться адреса садка, а це ви-кличе додаткові проблеми. Поки ж що соціологічна служба об'єднання проводить спеціальне анкетування батьків, і за його результатами буде прийняте відповідне рішення.

Коли вже заговорили про спеціалі-зовані дитсадки, гріх було б обмину-ти питання про дошкільні заклади для дітей із порушеною психікою, тих, котрі погано бачать ічують.

Відносно перших, то їм буде від-даний д/с № 12 біля телерадіоцентру, подальші від вуличних криків і шуму. Для дітей із зниженим слухом є спе-ціальна група в д/с № 48, розрахова-на на 12 дітей. Це мене трохи дивує, бо навіть з власного досвіду знаю, що в нашому місті таких дітей нема-ло, в усякому разі більше, ніж 12. А от відносно садків для дітей із пев-ними дефектами зору поговоримо детальніше.

Років два тому, — розповідає завідувача офтальмологічним відді-ленням міської дитячої поліклініки № 1 В. М. Гайка, — у нас в Кірово-граді ця проблема стояла дуже гост-ро, бо для таких дітей був відведе-ний маленький д/с № 51 на 4 групи, який аж ніяк не міг вмістити всіх ба-жаючих. Приміщення там було в ав-арійному стані, тому після довгих хо-дін, розмов, засідань вирішили, що в Ленінському районі цих дітей при-йме після капітального ремонту 46-й садок, у Кіровському — 29-й. Якщо останній повністю розрахований на дітей із певними дефектами зору, то в 46-му із восьми груп тільки чотири складаються з них.

Ми хотіли б, звичайно, — аступає в розмову завідувача В. П. Васюкіна, — щоб у наш садочок, так як і в 29-й ходили дітки, яким потрібне спеці-альне лікування. На жаль, ті 4 групи нормальних здорових дітей практич-но діти нікуди. Самі бачите, яка си-туація з садочками. Тому домовили-лися з міським і районним керів-ництвом щороку, провісивши до школи старші групи, в ясельні набирати тільки дітей так би мовити нашого профілю. Ось так через кілька років і станем спеціалізованим дошкільним закладом.

Це звичайно, дуже добре, що у нас така перспектива, — Валентина Михайлівна Гайка показує мені свої записи, — але подивіться — у мене зараз на черзі в цей садочок 108 ді-тей: 60 — з кососкістю, 48 — з по-

ниженим зором. Їм потрібне негайне, чуєте негайне, лікування. У садку во-ни б його мали, бо там для цього всі умови, а так кожний втрачений день, тиждень, місяць — це одна втраче-на можливість їх вилікувати. Якщо з двох років не приступити до лікуван-ня, запустити хворобу, тоді все — шанси втрачені. Я колись працювала у військкоматі в комісії то жакнулася: щоб вибрати 200 здорових хлопців з нормальним зором, треба було пере-глянути більше двох тисяч допризов-ників. Ось вони, наслідки ставлення до соціальних проблем, адже турбота про здоров'я дітей, котрим ще жити й жити, повинна бути над усе...

ПИСАТИ ще можна багато, бо згадані в матеріалі проблеми — тільки невели-ка частина того, про що ко-тілось сказати. Діти — на-ше майбутнє, тому щасливо жити во-ни повинні і сьогодні. Не тулитися утрюх на квадратному метрі, не боя-тися, що з стелі відвалиться шматок чи сипоне холодним «душем», диха-ти чистим повітрям, а не бензиновим вихлопами. Турбуватися про це повинні дорослі, всі, незважаючи на те, свої діти в садочку чи «невідом-чі».

Можна було б конкретніше сказа-ти про зловживання службовим ста-новищем колишніх в. о. завідую-чої дитсадка № 48 К. І. Соломієн-ко та завогоспа Г. В. Торохтій, котрі за грубі порушення державно-фі-нансової дисципліни, а ясніше — за приписки наказом по Кіров-ському району від 28 листопада 1988 року звільнені з роботи. Проти них порушено кримінальну справу, але, враховуючи, що такі дії вони здій-снили вперше, свою вину визнали пов-ністю і глибоко розкаюються, нане-сені збитки райано повністю відшко-дували, з місця роботи характери-зуються позитивно і можуть випра-витись без застосування криміналь-ного покарання, а при допомозі за-ходів громадського впливу, справа була припинена.

Не можна не сказати ще про один важливий аспект у вихованні наших дітей — навчання їх рідної мови. Із 70-ти садочків Ленінського і Кіро-вського районів тільки 12 — україн-ськомовні, в інших, як ви зрозуміли, і спілкування і навчання йде росій-ською мовою. Правда, в цих садках один день виділений для української мови, але як діти нею «розмовля-ють», довелось почути. Дехто закли-кає не акцентувати увагу на цій проб-лемі, є, мовляв, важливіші. Коли спо-творюється рідна мова, чуєш і бачиш заєрхне ставлення до історії нашого народу, істинно народних традицій, обрядів, бо вони «халляцькі» — не може бути справи важливішої для нас, як для українців!

Журналістам часто докоряють, що витягли на світ білий проблеми з то-го чи іншого питання, вони обмежу-ються лише критикою, не підказуючи реального виходу. Що можна сказа-ти з піднятого нами питання? Вислов-люю думку зацікавлених сторін, які, певно, найкраще знають становище сьогодні і уявляють перспективу завтра.

Працівник санепідемстанції С. О. БРОДСЬКА:

— Будувати і ще раз будувати, щоб трохи розвантажити нині існуючі са-дочки. Там, де немає хоч якогось приміщення для занять фізкульту-рою, робити невеликі прибудови, шу-кати інші способи, аби діти росли жвавими, рухливими, а не страждали ще змалечку гіподинамією.

Інспектор управління народної ос-віти М. Г. БАЛАШОВА:

— А будувати хочуть не всі. Ось погляньте, які організації не мають своїх садочків: обласний відділ охо-рони здоров'я, обласні управління торгівлі, побутового обслуговування тощо. Коли вже важко самим збуду-вати, то хоч би скооперувалися. Не-великий садочок є на птахокомбінаті. Треба хоч би ще по одному на швей-ній і панчішній фабриках, ремонтно-механічному заводі, ВО по сілалках «Червона зірка». Ливарний завод до 1 липня минулого року мав вигото-вити (а немає до сих пір) хоч би пер-ший екземпляр із комплексу фіз-культурного устаткування для дитя-чих дошкільних закладів.

Щодо того, щоб у новозбудованих дитсадках не було таких «сюрпризів», як у 27-ому... Що тут можна рекоман-дувати — тільки працювати совісно, робити так, як робив би у власній квартирі. Щоб на голову капало у ду-ші, а не ч спальні. Так, як дітям.

Ольга Пилипенко.

СТАВИМО ПРОБЛЕМУ.

Звичайно, були в отого хлопчика якісь свої причини, аби відмовлялись іти в дитячий садок, але найбільше жаліла маму, бо весь час, поки тролейбус їхав, а дитя голосило, вона аж буряковіла під поглядами пасажирів.

«Рекордсменом» мимоволі став олександрійський дитсадок № 37, розрахований на 320 дітей. Фактично ж у ньому виховується 555!

— Не закривайте садочок! — благають батьки. Дарма, що в ньому немає гарячої води чи стелі ось-ось впаде... — В чій інтересах такий «патріотизм»?

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

28 січня 1989 року

ДО 17
І СТАРШІ

Мова полонила мене милозвучністю: «3 Новим роком!», «січень», «липень», «жовтень», «неділя»... Хочу знати цю мову.

Один з учасників «круглого столу», нотатки з якого ми сьогодні публікуємо, сказав так: «Піонерську організацію створили собі дорослі, аби їм було чим займатися». Не виправдовує вона себе. Раніше піонери були лідерами. А тепер що не клас, то піонерський загін. А в піонери як приймають? Вишиковують у шеренгу і пов'язують галстуки. Комсомольці не йдуть до піонерів. Отже, де взяти лідера — питання залишається відкритим.

8

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»
28 січня 1989 року

Хочу листуватися

Я листуюся з ветераном Великої Вітчизняної війни, кіровоградцем І. С. Грекуллом, якому свого часу допомогла знайти родину його воєнного побратима. В останньому листі Іван Степанович надіслав мені листівки й календарики українською мовою. Мова полонила мене милозвучністю: «3 Новим роком!», «січень», «липень», «жовтень», «неділя»... Хочу знати цю мову, а тому прошу молодіжну газету опублікувати мою адресу. Може в кого з моїх українських ровесників виникне бажання листуватися зі мною. Звичайно, поки що я відповідалиму російською, але щоб писали мені листи українською мовою.

Кілька слів про себе. Навчаюсь у фінансовому технікумі, останній рік. Коло інтересів — широке: література, музика, людинознавство...

Моя адреса: 659700, Алтайський край, г. Горно-Алтайск, ул. Горно-Алтайская, 45, кв. 10, Бедаревой Ірині Юрьєвни.

У лютому—березні я проходившу переддипломну практику за адресою: 659438, Алтайський край, Целинный район, с. Поповичи.

Є ордени, є і медалі...

До краєзнавчого музею зайшов немолодий, але підтягнутий чоловік з планками урядових нагород на піджаку. Особливо довго простояв він у кімнаті, що розповідала про перші десятиліття Радянської влади на Добровеличківщині. Тут до нього й підійшли шестикласники середньої школи.

— Моє дитинство і юність у ці роки минули тут, — пояснив дітям ветеран. — Незабутні піонерські роки...

Червоногалстучна дівчина запросила тоді К. В. Мелешко до своєї школи. Звідтоді (а минуло сім років) ветеран налагоди стосунки із рідним краєм. Нині в краєзнавчому музеї знаходиться експонат, подарований Кіндратом Векловичем — гільза із землею з-під міста Істри Московської області: там наш земляк був поранений, обороняючи від гітлерівців столицю у складі 9-ої гвардійської Білогородської дивізії.

Недавно К. В. Мелешко побував на Кіровоградщині. У рідному селі Марковому, у Добровеличківці, у районному Палаці піонерів зустрічався з піонерами, комсомольцями. Кілька днів гостював у школярів обласного центру.

Нині ветеран живе у місті Ленгелі Казахської РСР, часто виступає перед молоддю, є заступником голови ради ветеранів війни при міському військоматі.

Землякам К. В. Мелешко пообіцяв написати спогади про піонерську і комсомольську юність, про ті бурхливі й складні 20-і роки на території нашої області, свідком яких він був.

Наш кор.

На знімку: ветеран піонерського й комсомольського руху на Кіровоградщині, кавалер двох орденів Великої Вітчизняної війни І ступеня, багатьох медалей К. В. МЕЛЕШКО.

ДИСКУСІЇ ПОТРІБНІ

«Перебудова і ми» — так назвали піонери м. Кіровограда дискусію про сьогоднішній день піонерських справ. Проект конкретних пропозицій і змін у діяльності піонерських організацій обговорювався 15 січня в обласному Палаці піонерів та школярів бурхливо, полемічно.

Обговорення проекту велось у трьох секціях: «Піонери, їхні права й обов'язки», «Піонерська організація і...», «Зміст діяльності піонерської організації». Працював прес-центр, з допомогою якого був налагоджений зв'язок між секціями: якщо якісь питання не могли розв'язати в одній секції — просили допомоги у сусідів.

Найгарячішою була остання дискусійна година: біля мікрофона вишикувалась черга! Виявляється, не такі вже й пасивні сьогоднішні піонери.

А з яким захопленням учасники дискусії оглядали піонерський ярмарок; пародії, шаржі теми піонерського життя, жартівлива піонерська мода і антиреклама — активно минав час у перервах між дискусійними годинами.

Такі дискусії потрібні сьогодні піонерам. Вони допоможуть нам зробити піонерську організацію такою, про яку мріють жовтенята, зодягаючи галстук, — цікавою, енергійною, неформальною.

Т. ВОРОНИНА, Л. ПАРСЕНЬЄВА,
члени прес-центру.

На знімку: працює прес-центр дискусії...
Фото В. ЮРЧЕНКА.

ПІОНЕРИ ЧИ ГАЛСТУКОНОСІЇ?

Ми говоримо про перебудову нашого суспільства, про перебудову усіх його ланок — тому жодна з них не може залишитися такою, як була.

А якою була наша Кіровоградська міська піонерська організація? (Точніше, якою вона залишається, бо про перебудову щойно почали тут говорити). Такою, що перестала відповідати тим вимогам і завданням, які ставилися перед нею у дні її заснування. Настав час щось змінювати. Зібралася ініціативна група «Перебудова». Було проведене опитування піонерів і піонерських працівників, батьків, учителів. Виявилось багато проблем. Саме про них і говорилося тоді у обласному палаці піонерів та школярів. Один з учасників «круглого столу», нотатки з якого ми сьогодні публікуємо, сказав так: «Піонерську організацію створили собі дорослі, аби їм було чим займатися».

Що ж, кожен має право на свою думку. А думки звучали різні, були навіть завершені доповіді (страшно, але вони звучали з дитячих уст), нібито майже все гаразд у піонерській організації і треба лише «щось трошки змінити» і т. д. Були думки зовсім несподівані.

У зустрічі, звичайно, не могли взяти участь усі піонери, комсомольці, усі зацікавлені. Тому якщо у когось виникнуть свої думки, пропозиції, ідеї, — надсилайте на адресу редакції. Тільки спільними зусиллями можна зрушити справу з місця.

С. ПИРІГ, СШ № 9, голова ради загону: Раніше піонерська організація існувала поза школою. Потім її перенесли в школу. У багатьох школах вчителі надто вже піклуються про піонерів. Хоча у нас в школі ця проблема не така вже й велика. Але, на мою думку, піонерська організація повинна бути поза школою.

ЗАПИТАННЯ: А що зміниться, коли не буде піонерської організації?

С. ПИРІГ: Пропаде інтерес до навчання. Тоді будуть створюватися неформальні організації.

Л. А. ЛЕГЕЗА, організатор позакласної роботи СШ № 5: Не думаю, що нам треба відгороджуватися. Нам потрібна співдружність. Мета ж у нас одна — одержати знання. Ми єдине ціле. Іншіше чути нам ціна. Я особисто ніколи нічого не забороняла школярам — робити, вивільняти ініціативу. А де та ініціатива? Ніхто не задумувався над тим, що треба зробити, аби жити цікаво. Чому ми, вчителі, повинні питати: ходили? відвідали?

РЕПЛІКА: Дехто каже, що нічого перебудувати не треба. Отже, йому і так добре: тихенько сиджу собі і нехай ніхто мене не чіпає.

С. ТКАЧ, старша піонервожата СШ № 6: Чому ж зникла ініціатива? Є й об'єктивні причини. Двозмінне навчання інколи не дає можливості навіть зустрітися, не те, аби щось зро-

бити. А перенасиченість заходами! Змучилися учні від усього цього, набридла їм одноманітність.

А от відштовхувати вчителів не варто, повинна бути лише співпраця.

ЗАПИТАННЯ: А з чого починається співробітництво? І чи не переходить воно у командування?

С. ТКАЧ: Більше довіри — і пасивним, і активним піонерам.

І. І. ВІНОКУРОВ, завідувачий методичним відділом обласного палацу піонерів: Ще про піонерську ініціативу. У нас в штабі міської піонерської організації є 10 піонерів. І жодного разу всі 10 разом не зібралися. А якби директор сказав, що треба, то усі тоді прийшли б.

А. СВАТОК, член комітету комсомолу СШ № 16: Не треба тепер піонерської організації. Не виправдовує вона себе. Раніше піонери були лідерами. А тепер що не клас, то піонерський загін. А в піонери як приймають? Вишиковують у шеренгу і пов'язують галстуки.

РЕПЛІКА: Неправда! Зайдіть у третій клас і скажіть, що завтра будуть приймати в піонери: «Ура!» всі кричати будуть. Це згодом інтерес пропаде.

П. ЗАХАРОВ, комсомолец СШ № 16: Нащо ми підтримуємо цю формальну організацію? Треба відділити її від школи, тоді кількість перейде в якість. А вчителі взагалі не повинні втручатися. Дійшло до того, що піонерська організація стала бюрократичною і якоюсь «зобов'язлівкою». Вона повинна існувати, але входити до неї мають ті, хто бажає бути піонером.

РЕПЛІКА: В мене є пропозиція: давайте введемо зі школи піонерську організацію. Експериментально.

І. І. ВІНОКУРОВ: Давайте спочатку запитасмо в піонерів, чи потрібна їм їхня організація.

В. ІВАНОВА, 4-А клас, СШ № 30: Це традиція 30-х років. Тому вона і потрібна.

А. БАРАБУЛЯ, 6-В клас, СШ № 6: Потрібна для того, щоб кожен піонер не існував окремо, щоб був колектив.

Д. СОРОКІН, загонний вождий, СШ № 34: Потрібна для того, щоб виховувати справжнього борця за перемогу, чуття колективу.

Д. ЯСТРЕБОВ, голова ради дружини, восьмирічна школа № 2: Потрібна як дитяча організація, щоб бути об'єднаними школярами.

О. БУЗІН, член ради дружини, СШ № 16: Піонерська організація може називатися по-різному, але об'єднують вона має людей за інтересами, по друзі.

С. ТКАЧ, старша піонервожата СШ № 6: Навіщо створювати іншу організацію? Краще цю перебудувати, щоб жити цікаво.

Н. ДЗЕЦІОН, старша піонервожата восьмирічної школи № 2: Потрібна піонерська орга-

нізація! Вона повноцінно працюватиме, якщо їй допомогатиме комсомол, піонервожата. Діти не знають, що їм робити і як їм робити. Дітям треба допомогти.

Л. А. ЛЕГЕЗА, організатор позакласної роботи СШ № 5: Організація потрібна. Форми міняти треба, підходити. Скільки вже можна проводити «мероприяття». Піонерська організація цікава для 3, 4, 5 класів. Далі вона втрачає свої позиції. То може варто говорити за це, чи потрібна вона для 6—7 класів? Ось тут треба думати.

І. І. ВІНОКУРОВ: Може вона не потрібна така, якою вона є зараз? Як її перебудувати? Саме час поговорити про піонерського лідера. Від нього стільки залежить!

В. ЖАШКЕВИЧ, СШ № 16: Вибирати лідера повинні лише піонери. І зі своїх товаришів, а не зі старших.

Г. КУХАЛЬСЬКА, голова ради дружини, СШ № 18: Не обов'язково. Лідер — головна особа. І ним може бути навіть і старша піонервожата, наприклад. А вчителі тільки мають допомагати і спостерігати.

РЕПЛІКА: Нащо тоді лідер, коли знову вчителі...

Г. КУХАЛЬСЬКА: Маю на увазі справжнього лідера, за яким підуть інші.

Д. ЯСТРЕБОВ, голова ради дружини восьмирічної школи № 2: Лідером повинна бути рада дружини. А кожен член ради дружини — лідером у своєму колективі.

О. МАКСИМОВА, старша піонервожата СШ № 29: Комсомолец повинен стати лідером для піонерів.

РЕПЛІКА: А де взяти такого лідера?

С. ТКАЧ, старша піонервожата СШ № 6: Моя думка така — лідер повинен бути із старших. А де взяти? Може б і сам хтось назвався.

І. І. ВІНОКУРОВ: Комсомольці не йдуть до піонерів. Отже, де взяти лідера — питання залишається відкритим.

Розмова за круглим столом йшла не одну годину — ми не в змозі передати її усю. Говорилися і про те, як зробити, щоб піонерська організація стала престижною, як позбутися нероб, чи не рано в третьому класі вступати в піонери, чи можливо створити в одній школі декілька піонерських дружин і чи налагодити це стан справ. Отож, справді проблем в піонерів зібралось стільки, що важко собі уявити, як самі піонери з ними справляються. Але дров напалали не самі піонери, а й ми, дорослі. Чи не так!

Записала Т. ТАРАСЕНКО.

ІНШИХ, ЯКИМИ ЩОДНЯ БА-
ТА РЕДАКЦІЙНА ПОШТА, ОД-
РАЗУ ЗМУСИВ МЕНЕ ВІДКЛАСТИ
ВУДЬ-ЯКІ НАГАЛЬНІ СПРАВИ
УБІК.

«Голові обласної ради
війнів-інтернаціоналістів
СУНЦЬВУ Ігореві.

Я, Осипенко Юрій Володимирович, народився 13.3.65 р., був засуджений 21 грудня 1988 народним судом м. Олександрії Кіровоградської області по ст. 140 ч. 2 до одного року та ч. 3 до двох років позбавлення волі згідно ст. 42 КК УРСР. Отже, остаточний сумарний строк — 3 роки.

Звертаюсь до вас з проханням зрозуміти моє горе. Так, горе! Я ще не став по-справжньому жити, а доля запропонувала мені такі жорстокі і непосильні перепади, в хитросплетіннях яких не змогли

дорожча для мене людина (їй було всього 50 років). Після її смерті сім'я розпалась. Батько створив мені такі умови, що я... не мав де жити. Він почав влаштовувати особисте життя. Дома через його пияцтво почалися сварки: я просто не мав права не втручатися — батько все ж. Все це скінчилось тим, що він фактично вигнав мене з дому, позбавив прописки. Крива життя вивела мене на далеку від Кіровограда область — в місто Архангельськ. Але не труднощі злякали мене, а доля молодшої 15-літньої сестрички, яка залишилась з батьком. І я повернувся в Кіровоград. Батько прописав мене тимчасово, але за умови, що я, влаштувавшись на роботу, перейду жити в гуртожиток. Мені це здавалось тоді простіше простого — як-не-як маю ж «Свідомість про право на пільги!» Але життя остаточно поверталося до мене спиною. Неодноразово звертався до дільничного інспектора щодо гуртожитку, жив його обіцянками. А батько тим часом навідав, щоб я пошвидше йшов, думав, що я просто «тягну

ла пальця і змився. Чесно кажучи, міг так зробити без особливих труднощів і я. Але... Тікати? Куди? Щоб потім жити вовком серед людей? Та від себе ж не втечеш!

Треба вміти відповідати за свої проступки. Цьому мене навчила армія — не ховатись за чужі спина. Зумів схитрити в житті — зумів і відповісти.

Так, судили мене правильно, дії оцінили по заслугам. Прикро тільки, що суворий дух закону затьмарив усе. Геть усі! Ніхто, мабуть, так і не зрозумів мого стану.

І ось я вже восьмий місяць ізольований від суспільства. Передумав, перебрав по кісточках, здається все. Я багато що зрозумів, багато що сказав би тим хлопцям, які ще на свободі, але вже готові переступити закон. Переконали, на них би це поділяло позитивно. Тож, поки я тут, прошу: не залишайте без уваги долі тих хлопців, які ще не в тюрмі, але вже не в колективі. Немає такої людини, яку не можна було б врятувати від непоправного!

Я визнаю свою провину і звернувся у Президію Верховної Ради

чальника кіровоградського слідчого ізолятора В. М. Карпенко. — Осипенко очолив сектор культмасової роботи, «крутить» кінофільми. Винятково дисциплінований, зазятий у роботі. Та коли настає вечір, ніч, Юрко сам не свій. Переживає... ну, словами не передаси. Вночі часто прокидається, скрикує, стогне. То душевний біль виходить. Картає себе за скоєне. Ну самовбивця справжній!

І ось зустріч. Хвилююча, незабутня. У кімнату входить невисокого зросту, навіть щупленький, темноволосий хлопчина. Здогадався, хто прийшов: брати! Але ховає очі. Сором, пекучий сором...

— Юрко, — порушує гнітючу мовчанку Сергій Козярук, — чого ж ти до нас тоді!.. Ми б усе зробили: і гуртожиток, і... Е-е-е... та що тепер говорити...

Юрко мовчить. Це вже потім, подопавши невимовне хвилювання, він скаже про оманливе почуття сором'язливості («Йти, проситися! Що подумайте! Та й не дуже вірив, що допоможуть, бо

ГРАНІ
МОРАЛІ

«Я багато що зрозумів...»

(чи не захотіли?) розібратися ні блідий, ні судді.

Ні, не хотілося б, щоб у вас склалося про мене враження, ніби я збираюсь тільки те й робити, що виправдовувати себе і звинувачувати інших. Просто я зараз до того заплутався, так шокований подіями останніх років мого життя, що без сторонньої братської допомоги мені просто не обійтись.

Розкажу про себе. Служив я в Афганістані в 1983—1985 роках під Кабулом. Як і багато моїх ровесників, з юних літ зіткнувся з життям, жорстоким у багатьох його проявах. Бачив мужність, сміливість своїх товаришів по зброї, своїх командирів. Бачив багато горя, багато смертей. І досі мене судомить, коли згадую епізоди загибелі моїх товаришів, страждання простого люду і, особливо, дітей сусідньої країни. На моїх очах загинули: Славо Лазаревич, з яким ділився останнім сухарем, Віталій Страт'єв, з яким мене привалило скелею і я чудом залишився жити, Олексій Афанасьєв, з яким ми лежали в одній калюжі крові. Я в боргу перед своїми браточками...

Незважаючи на хвороби (жовтуха, тиф), я служив, не ховаючись за чужі спина. Маю нагороди: медаль «За відвагу», Почесну грамоту ЦК ВЛКСМ. За успішне виконання завдань ЦК КПРС і Радянського уряду мій знімок публікували на сторінках «Красной звезды»...

І ось я повертаюсь додому. Як не дивно, мої афганські труднощі (тепер уже це ясно) поблякли перед турботами і проблемами мирного життя. Судіть самі.

Недовзі після повернення з армії помирає моя мати, — най-

резину». Він, звичайно, помилявся, та мені від цього і тоді, й зараз не легше. І одного разу після роботи двері квартири не відчинилися (був арізанний новий замок), а я почув: «Іди куди хочеш, а сюди дорого забудь». Я пішов у жед, а мені там кожний старався довести, що закон на боці батька, що він має повне право вислати мене з квартири без моєї згоди.

Так я опинився фактично на вулиці. Саме тут я зустрівся і познайомився із своїм майбутнім поплічником — Романенком. І навіщо він трапився на моєму шляху? Тоді він запросив мене до себе додому, запропонував залишитись. Вибирати з чого не було, я погодився. Романенко жив сам, ніде не працював. Ну, і як вияв подяки за житло він просив у мене гроші на випивку. В один з вечорів, коли спецмаги були вже зачинені, він запропонував мені піти з ним і дістати спиртне в чужому підвалі. Бачачи мої вагання, спекулював на тому, що, мовляв, служив десантником, — покажи сміливість і т. ін.

Це вже потім я зрозумів, що показав не сміливість, а боягузство, не зупинившись не тільки себе, а і його... Потім був «загул», кілька днів я не ходив на роботу... У тверезі години мені так і не прийшла твереза думка покірити з цим усім, повернутись на роботу. А коли минув місяць і таке бажання з'явилося, мені стало соромно повертатись і дивитись в очі товаришам по бригаді.

Прогуляли ми мої гроші, і Романенко знову запропонував вихід: крадіжка. Він уже визначив об'єкт — квартиру... так, я вдруге вчинив злочин. Вранці, коли нас намагались заарештувати працівники міліції, Романенко обвіз їх дово-

УРСР з проханням про помилування. Звертаюсь і до вас, колишні брати по зброї. Якщо вас не залишить байдужими мій лист, то прошу і вас допомогти мені повернутись до нормального життя громадянина СРСР. Ваше довір'я виправдаю. Не прикрашеними обіцянками, не високою фразою. Просто кажу: довір'я виправдаю!

З повагою

колишній війн-інтернаціоналіст, а нині засуджений Осипенко Юрій (підпис).

* * *

— КОЛИ обласна рада війнів-інтернаціоналістів ознайомила нас з листом Юрія, ми вирішили побувати у нього. Що там не кажіть, а лист — це ще не людина. Та вже в перші хвилини зустрічі відпали усілякі сумніви щодо чесності й порядності засудженого, його щирого бажання спокутувати гріхи на волі...

Сергій Поляков, голова Кіровоградської міської ради війнів-інтернаціоналістів, помітно хвилюється. Учора вранці Анатолій Попов, Сергій Козярук і він — колишні афганці — побували в кіровоградському слідчому ізоляторі, де сьомий місяць відбуває строк покарання Юрій Осипенко.

— Стан глибокої депресії, в якій перебуває Юрій вже близько двох років, здавалось, поволі проходить. — розповів заступник на-

вед, міліція не допомогли ж...), яке зіграло з ним злий жарт. Це вже потім він почне просити, аби з його мізерної зарплати вирахували 15 карбованців на ім'я сестри і щоб та купила і поклала на могилу матері свіжі квіти. Це вже потім він скаже про написаний лист-вибачення людям, які жили в пограбованій ним квартирі. І це вже потім він знову мовчав, а лиш слухав пісні Топі Попова під гітару про Афганістан...

В народі кажуть: «Кожен сам собі вибирає дорогу». 22-річному Юрію Осипенку її перетнув високий паркан. Паркан, що розділяв його життя на три частини. Одна залишилась в Афганістані, друга — в залі суду. Третя мала б початись після відбуття покарання. Але відлік третій частині Юрій почав одразу після суду.

Сьогодні він на роздоріжжі. Бо по закону все ніби правильно: заробив — отримай. Але хіба не зараз на крутому переломі перебудови, створюючи правову державу, як ніколи зростає роль милосердя, розуміння, досконалого і професійного підходу до кожної долі зокрема? І тут же: чи буде користь кожному засудженому від строку і чи буде користь державі від кожного засудженого? Саме такий підхід, певно, стане нормою в майбутньому.

Анатолій БЕЗТАКА

ГОНОРАР ЗА ЦЮ ПУБЛІКАЦІЮ А. БЕЗТАКА ПРОСИТЬ ПЕРЕРАХУВАТИ НА РАХУНОК КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ № 001700504 ЖИТЛОСОЦБАНКУ м. КІРОВОГРАДА МФО 323293 НА СПОРУДЖЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ВОІНАМ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТАМ.

АЕС НАМ ПОТРІБНІ!

Раніше над проблемами екології мало хто задумувався, але зараз вони турбують кожного. Добре, що наша обласна «молодіжка» не чекає, а перейшла до активних дій — організовує збір підписів проти дальшого будівництва атомних станцій на Україні. Але те, що пропонується, думаю, не є виходом у даній ситуації. Не треба

кидатися з крайності в крайність.

Всім відомо, що нові АЕС будуватимуть за новими проектами, що вони будуть і екологічно чистими, і високонадійними в експлуатації. Ці нові АЕС дадуть можливість у майбутньому замінити всі ТЕС і подібні Чорнобильській АЕС, а також ГЕС, які своєю водою затопили безмежні простори найродючіших українських з-

мель. Іншого виходу немає, країні потрібна електроенергія. Всі відомі на даний час джерела енергії набагато поступаються атомній. Якщо ми відмовимося від АЕС, це буде великий крок назад. Думаю, ніхто не бажає змінити свою лампочку на каганець. Хай навіть ми всю нашу величезну територію вкріємо вітряними і сонячними електростанціями, їхня енергія не замі-

нить і двох АЕС. Одне хоча побажати тим, хто розробляє, будує і працює на цих станціях, — більше відповідальності. Якщо кожен на своєму місці, незалежно ким працює, буде виконувати роботу як слід, то хіба йтиме річ про вибухи, пожежі, спалахи, аварії на АЕС?

Мої погляди не ґрунтуються на голому місці. Хто не підтримує мою думку, прочитайте статтю

«Чи великий ступінь ризику?» генерального директора Магате Ханса Блікса, надруковану в газеті «Правда» за 18 листопада 1988 року, в також журнал «Енергія», № 8 за 1988 рік.

Ю. ГОЛУБ,

студент Кіровоградського педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

28 січня 1989 року

ЗАБОРОНЕНА ЗОНА

ЯК МИ ВТРАЧАЄМО СПЕЦІАЛІСТІВ

СПОРТ

«Нікуди Андреев не дінеться! Живе кілька років з сім'єю на площі 15 квадратних метрів, проживе ще!». Не зважають на прохання з боку профспілки вчителів, міськвно, облвно, федерації футболу республіки,

Фотографує
ВАСИЛЬ
ГРИБ

Стоп-кадр.
(На Компаніївській мото-
траці).

У справах об'яв
дзвонити
по телефону
4-28-96.

**«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»**

28 січня 1989 року

Нині чимало кажуть про біди кіровоградської «Зірки» — футбольного флагмана області. І серед найголовніших причин невдач «Зірки» постійно фігурують «погана замська база», «травма того чи іншого гравця», «незадовільне суддівство», «відсутність резерву», нарешті, «метеорологічні умови». Все це так. Але все це, гадаю, другорядне.

Хочу нагадати одну з причин невдач «Зірки», яку так старанно замовчують наші спортивні функціонери: пряме ігнорування місцевих футбольних добрих традицій.

Та попервах кілька запитань:

— Чи має право працювати з «Зіркою» місцевий тренер, визнаний одним із кращих в області?

— Чи має цей тренер право на нормальні житлові умови?

— Чи можуть мріяти молоді кіровоградці, переможці всесоюзних молодіжних футбольних турнірів, хоча б про маленький шанс потрапити до складу рідної команди?

А тепер назвемо всіх своїми іменами.

Анатолій Андреев — старший тренер з футболу кіровоградської СДЮСШОР. Всіх тих, кому це ім'я невідоме, хочу познайомити з тренерськими досягненнями Андреева лише за три останні роки.

1986 рік. Андрееву присвоєно звання тренера першої категорії з футболу і нагороджено почесним знаком Держкомспорту СРСР третього ступеня за підготовку спортивних резервів. Поясню також, що, крім Андреева, цим знаком було нагороджено лише вихователя гравців збірної країни з футболу Протасова і Литовченка дніпропетровця Ветроганова. В цьому ж році вихованці Андреева Ігор Саїтов та Юрій Саньков у складі збірної України ста-

ли переможцями турніру ЦК ВЛКСМ «Юність», який фактично є юнацьким чемпіонатом Радянського Союзу.

1987 рік. Андреев єдиний серед футбольних тренерів у десятці кращих на Кіровоградщині, яку визначив облспорткомітет (тобто кращий футбольний тренер області). Його фотографію занесено на Дошку пошани облспорткомітету. Вихованці Андреева Олександр Троян та Ігор Пурцакін посіли друге місце на турнірі «Юність», а Юрій Матвієнко — перше місце на «Переправі» (йому присвоєно звання кандидата у майстри спорту, а чи були такі в команді майстрів «Зірка»?).

1988 рік. Ще два вихованці Андреева стали кандидатами у майстри — Ігор Щербина за перемогу в першості СРСР серед спортінтернатів, Ігор Саїтов — також за перше місце у всесоюзній першості «Надія». До того ж Саїтов разом із Саньковим були третіми на «Переправі».

А взагалі нині у різних спортінтернатах країни грають десять вихованців Андреева. Назву всіх: в Києві — Ігор Саїтов, Юрій Саньков, Ігор Пурцакін, Олександр Троян, Сергій Атанов, у Москві — Костянтин Берестенко, в Дніпропетровську — Ігор Щербина, Олександр Банул, у Харкові — Віталій Скіж та Юрій Матвієнко. Усі вони — вісімнадцятирічні, усі — кіровоградці. Усі юні «варяги» мимохіть, адже навіть не розраховують на свою єдину мрію — вийти на поле рідного стадіону «Зірка» в кольорах команди рідного міста. Коли на трибунах сидітимуть їхні знайомі, друзі, родичі. Ті, заради яких вони віддадуть всі сили на користь кіровоградського футболу.

І в той же час наші спортивні керівники бідкаються через невдачі «Зірки», шукають на

стороні тренерів і гравців. «Дошукались» до того, що в деяких матчах минулого сезону на поле стадіону «Зірка» виходила кіровоградська команда без жодного місцевого вихованця. «Таких на Кіровоградщині немає!» — запевняють нас вже кілька років.

Дозвольте не погодитися! Нещодавно додому приїжджали Саїтов, Щербина та Матвієнко, три кандидати у майстри спорту з футболу. І я поцікавився, чому ж вони не повертаються до «Зірки». З'ясувалося, що в Кіровограді про них... не знають (ось де дійсно немає пророків на батьківщині!). А ще — працювати вони можуть тільки з Андреевим, для якого шлях до «Зірки» чомусь закрито. Наші спортивні батьки роз'їжджають всіма дорогами України, шукаючи гравців і тренерів. А ось сісти на автобус № 102 і з'їздити до стадіону «Піонер» їм важко.

Втім, скоро в цьому, може, й потреби не буде. Адже про біди Андреева, який терміново потребує поліпшення житлових умов, дізналися аж в Івано-Франківську. І нині його запрошують до Долини, де є сильна команда «Нафтовик» — учасник першості України, обіцяють житло, умови для роботи...

Але Андреев продовжує доводити в міськвиконкомі, обласному спорткомітеті, що він — спеціаліст. Що він хоче працювати у рідному Кіровограді, хоче бачити «Зірку» серед лідерів зони. Та і міськвиконком, і спорткомітет своє діло знають: «Нікуди Андреев не дінеться! Живе кілька років з сім'єю на площі 15 квадратних метрів, проживе ще!». Не зважають на прохання з боку профспілки вчителів, міськвно, облвно, федерації футболу республіки.

С. БОНДАРЄВ.

Кіровоградське СПТУ № 6 ОГОЛОШУЄ ДОДАТКОВИЙ НАБІР УЧНІВ

з числа осіб, звільнених у запас з лав Збройних Сил СРСР, які бажають одержати такі спеціальності у групах зі скороченням (6 місяців) строком навчання:

верстатник широкого профілю;
електромонтер;

електрозварник.

Початок занять — 15 січня, і далі — в міру комплектування груп. Учні одержують стипендію 70 крб. на місяць, їм надається гуртожиток.

Час навчання зараховується до загального трудового стажу.

По закінченні навчання випускники направляються працювати на промислові підприємства Кіровограда.

Звертатися на адресу: 316050, м. Кіровоград, вул. Декабристів, 26. Телефони: 4-05-01, 2-18-54.

Кіровоградський
обласний
навчальний
комбінат
Держкомстату УРСР

ОГОЛОШУЄ
НАБІР УЧНІВ

на курси підготовки
операторів елек-
тронно-клавирних
обчислювальних ма-
шин.

Початок занять —
у міру комплекту-
вання групи.

Звертатися: м. Кі-
ровоград, пров. Пле-
тений, 12.

ПРИ
КІРОВОГРАД-
СЬКОМУ
АВТО-
ТРАНСПОРТНОМУ
ПІДПРИЄМСТВІ
13527
(автобусний
парк)
ПРАЦЮЮТЬ
КУРСИ

перепідготовки воді-
їв категорії «ВС» і
«С» на категорію
«Д» з відривом від
виробництва.

У період навчан-
ня на курсах вп-
лачують стипен-
дію.

Одиноким нада-

ють місця в гурто-
житку.

Звертатися на ад-
ресу: м. Кіровоград,
вул. Аерофлотська,
15, відділ кадрів.
Тел. 6-40-77.

Іхати автобусом
№ 24 до зупинки
«Хлібозавод».

з 30 січня по 5 лютого

понеділок

30 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Фільм — дітям. «Пригода на вулиці Паланки». 9.50 — «У світі тварин». 10.50 — Новини. 11.00 — «Знайомтесь, «Відний Йорік». Телеаніс про театр пантоміми Будинку культури МДУ ім. М. Ломоносова. 11.25 — Документальні фільми «Кілька слів другу», «Цього дня був вітер». 15.30 — Новини. 15.40 — Прем'єра документальних фільмів телестудії країни. «Факел Юрія Домбровського». «Фаза Алєва». 16.30 — Російська мова. 17.00 — «Раз, два — дружно». Мультфільм. 17.10 — Новини. 17.15 — Дітячя година. 18.15 — «КНР» — десять років реформи. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — «Автопортрет». «Ми і економіка». Публіцистична програма. 19.45 — Л. Толстой. «Живий труп». Прем'єра фільму-вистави Державного театру ім. Московської Ради. 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — Продовження фільму-вистави «Живий труп». 22.55 — Сьогодні у світі. 23.10 — Прем'єра документального телефільму «Знак долі». Про життя і творчий шлях народної артистки СРСР, солістки Великого театру СРСР В. Давидової.

▲ УТ

16.30 — Новини. 16.40 — Грають юні музиканти. 17.10 — Альманах кіноподорожей. 17.30 — «Час рішень — час дій». 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.15 — «Об'єкти розповідає». Крайні любительські фільми, присвячені 50-річчю від дня утворення Кіровоградської області. (Кіровоград). 19.00 — Антуальна камера. 19.45 — Зустрічі з кандидатами в народні депутати СРСР. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — «Все про кіно». 23.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

11.05 — Російська мова. 12.05 — «Шкільний вальс». Художній фільм. 13.40 — Новини. 13.45 — «Дорослі і діти». Документальні телефільми «Богатирська забавка», «А, Б, В, Г, Д і Я». 17.00 — Програма передач. 17.05 — «Служу Радянському Союзу!». 18.05 — Новини. 18.15 — Програма Хабаровської студії телебачення. 19.15 — Бокс. Чемпіонат СРСР. Фінал. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Бокс. Чемпіонат СРСР. Фінал. 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — Екран документального фільму. «У небі і на землі. Десять років з життя Валерія Чкалова». 22.55 —

«Юрмала-89». Регіональний етап. Щоденник 1. 23.15 — Новини. 23.25 — Музична передача «Ранкова пошта» (повтор).

вівторок

31 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Христофор Колумб». Художній телефільм. 1 серія. Прем'єра. 10.15 — Новини. 10.25 — «Це було... було...». 10.40 — Дітячя година. 11.40 — Ф. Шуберт. Симфонія № 4. 12.15 — Людина. Земля. Всесвіт. 15.30 — Новини. 15.45 — Заключний концерт оркестру і ансамблю російських народних інструментів на приз М. Будашкіна. 16.20 — «Сільські горизонти». 17.00 — Новини. 17.05 — «Про що співають діти Землі». «Золоті ворота». Музична назва. 18.00 — «Влада — Радам». Телеміст Москва — Орел — Херсон. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Співає З. Соткілава. 19.20 — «Христофор Колумб». Художній телефільм. 1 серія. (Телебачення Італії). Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Резонанс». 23.05 — «Актуальні об'єкти». Прем'єра документального телефільму «Балхаш: доля озера». 23.45 — Сьогодні у світі.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Доброго вам здоров'я». 10.05 — Народні таланти. 10.35 — Шкільний екран. 6 кл. Російська література. 11.05 — «Село і люди». 11.40 — Шкільний екран. 8 кл. Фізика. 12.10 — «Все про кіно». 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Весна священна». Одноактний балет. 17.50 — Документальний телефільм. 18.00 — «Екран молодих». Творчий портрет студентського театру «Резонанс» Кіровоградського педагогічного інституту ім. Пушкіна. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Винахідництво — державний підхід». Обговорення проекту Закону про винахідництво діяльність в СРСР. 20.00 — Телеаніс лікаря Анатолія Кашпіровського. Передача IV. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — До 175-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка. «Тарасові шляхи». 22.55 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

12.35 — Новини. 12.40 — «Офіцер». Художній фільм із субтитрами. 17.00 — Програма передач. 17.05 — «Ілюзіон». Художній фільм «Отець Сергій». 18.35 — Новини. 18.45 — «Крапля». Мультфільм. 18.55 — Хокей з м'ячем. Чемпіонат світу. Збірна СРСР — збірна Швеції. В перерві — 19.45 — Вечірня назва. 20.50 — Прем'єра документального фільму «Зугрес — Шматкову...». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Ілюзіон». Художній фільм «Отець Сергій». 23.20 — «Юрмала-89». Регіональний етап. Щоденник 2. 23.40 — Новини.

середа

1 ЛЮТОГО

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Христофор Колумб». Художній телефільм. 1 і 2 серії. Прем'єра. 11.25 — Новини. 11.35 — «Про що співають діти Землі». «Золоті ворота». Музична назва. 12.25 — Клуб манд-

ріанків. 15.30 — Новини. 15.45 — «Цирк приїхав». Художній телефільм для дітей. 1 серія. 16.50 — Новини. 16.55 — «Музична скарбниця». Я. Гайдн. Симфонія № 41 до мажор. 17.15 — Дітячя година. 18.15 — «Північні наспіви». 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Міжнародні відносини: історичний досвід і проблеми. 19.45 — «Христофор Колумб». Художній телефільм. 2 серія. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — «Сходінки». Художньо-публіцистична програма. 23.20 — Сьогодні у світі. 23.35 — «Тео Адам запрошує». Музична програма.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Грає дует баяністів. 9.45 — Зустріч школярів з директором Київського науково-дослідного інституту нейрохірургії академіком АМН СРСР А. П. Ромодановим. 10.35 — Шкільний екран. 10 клас. Основи інформатики і обчислювальної техніки. 11.05 — Звучить російський романс. 11.35 — Резерв. 11.40 — Шкільний екран 4 клас. Історія. 12.10 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — «Сонячне коло». 17.15 — «Народовладдя». Назустріч виборам. 17.45 — Музичний фільм «Голоси естради». 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.20 — Мультфільм. (Кіровоград). 18.30 — «Варіації на балетні теми». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Усім миром». Громадсько-політична програма. 20.00 — Чемпіонат країни з хокею. «Сонілі» — «Хіміки». III-й період. 20.35 — Оперативний пост «АК». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — «Відеоміні». Музично-розважальна передача. 22.55 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Начальна програма. «Діброва». Документальний фільм. 8.45, 9.35 — Природознавство. 2 кл. Птахи, що зимують. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 9.55 — «Анваріум». Науково-популярний фільм. 10.05 — Учням ПТУ. Етика і психологія сімейного життя. Любов і дружба. 10.35, 11.35 — Історія. 9 кл. Грудневе збройне повстання в Москві. 11.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 12.05 — «Отець Сергій». Художній фільм. 13.35 — Новини. 13.40 — «У злагоді з природою». Прем'єра документальних телефільмів «Планета не тільки людей», «Як справи, заповіднику?». 17.00 — Програма передач. 17.05 — 3 фонди ЦТ. «Довга дорога в днах». Художній телефільм. 1 серія. 18.20 — Новини. 18.25 — Хокей. Чемпіонат СРСР. «Крила Рад». «Динамо» (Москва). У перерві — 19.50 — Вечірня назва. 20.45 — Глас духовий оркестр Казанського музичного училища. 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — 3 фонди ЦТ. «Довга дорога в днах». Художній телефільм. 1 серія. 23.05 — Новини. 23.15 — «Юрмала-89». Регіональний етап. Щоденник 3.

четвер

2 ЛЮТОГО

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Христофор Колумб». Художній телефільм. 2 і 3 серії. Прем'єра. 11.15 — Новини. 11.25 — Дітячя година. 15.30 — Новини. 15.40 — «Цирк приїхав». Художній телефільм для дітей. 2 серія. 16.55 — Новини. 17.00 — Прем'єра документального фільму «Буду сперечатися. Анатолій Тарасов». 17.20 — «...До шістнадцяти і старші». 18.05

— Концерт Державного ансамблю пісні і танцю «Руставі». Грузинської РСР. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Прем'єра мультфільму «Домовик і господаря». 19.15 — «Влада — Радам». Прем'єра документального фільму «Завернення». 19.35 — «Христофор Колумб». Художній телефільм. 3 серія. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — В. Гаврилін. Вистава Великого театру СРСР. Прем'єра. 23.40 — Сьогодні у світі.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Виступ державного академічного пісенного російського народного хору. 10.05 — Телефільм «Минуле ще попереду». 10.35 — «Назні першого базару». Вистава для дітей. 11.30 — Художній фільм «Пливуть моржі». 12.55 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для школярів. «Веселка». 17.10 — Прем'єра документального телефільму «Сутність». 18.00 — «Господарем на землі». Інтерв'ю щасливої людини. 18.30 — Народні мелодії. 19.00 — Антуальна камера. 19.30 — «Екологія — турбота спільна». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Молодіжна студія «Гарт». 23.05 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Начальна програма. «Я літаю на власних крилах». Науково-популярний фільм про долю М. Волконської — дружини декабриста С. Волконського. 8.45, 9.35 — Природознавство. 4 кл. Використання води і її охорона. 9.05 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.55 — «Скута кригою». Документальний фільм. 10.05 — Учням ПТУ. Загальна біологія. Головні напрями еволюції. 10.35, 11.35 — Біологія. 7 кл. Пташині клопоти. 11.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 12.05 — «Довга дорога в днах». Художній телефільм. 1 серія. 13.20 — Новини. 13.25 — «Звучать, звучать канікль». 14.10 — Прем'єра документального фільму «Стіна». 17.00 — Програма передач. 17.05 — 3 фонди ЦТ. «Довга дорога в днах». Художній телефільм. 2 серія. 18.20 — Новини. 18.30 — «Образ». Літературна гра для старшокласників (повтор від 27 листопада 1988 р.). 19.45 — Вечірня назва. 20.00 — Телестудії міст РРФСР. Програма Волгоградської студії телебачення. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — 3 фонди ЦТ. «Довга дорога в днах». Художній телефільм. 2 серія. 23.05 — Новини. 23.15 — «Юрмала-89». Регіональний етап. Щоденник 4.

п'ятниця

3 ЛЮТОГО

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Христофор Колумб». Художній телефільм. 3 і 4 серії. Прем'єра. 11.05 — Новини. 11.15 — «Сходінки». Художньо-публіцистична програма. 15.30 — Новини. 15.45 — «Цирк приїхав». Художній телефільм для

дітей. 3 серія. 16.50 — Новини. 16.55 — Прем'єра фільму-концерту «Збережи в душі народні наспіви». 17.25 — «Образ». Літературна гра для старшокласників. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Філософські бесіди. Вітоки і традиції філософії. 19.45 — Хвилини поезії. 19.50 — «Христофор Колумб». Художній телефільм. 4 серія. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — «Це було... було...». 22.05 — «Погляд». 23.50 — Мультфільм для дорослих. «Нові пригоди Густава».

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — До 175-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка. 10.05 — «Народні таланти». 10.35 — Майстри гумору. 11.40 — Молодіжна студія «Гарт». 12.55 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — На допомогу школі. Музика. 17.15 — «Заради істини». Явіна з повіною. 18.00 — Науково-популярні фільми «Там, де пасуться мамонти». 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Телефільм «Кремлівський курсант». (Кіровоград). 19.00 — Антуальна камера. 19.30 — «Темп». Слідами виступів. 19.45 — Музичні зустрічі. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — Художній фільм «День гніву». 23.10 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Начальна програма. «В об'єктиві — тварини. Змії». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Географія. 8 кл. Європейський захід. 9.05 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учням ПТУ. М. Салтиков-Щедрін. Казки. 10.35, 11.35 — Історія. 7 кл. Селянська війна від провідом С. Разіна. 11.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 12.05 — Ритмічна гімнастика. 12.35 — «Довга дорога в днах». Художній телефільм. 2 серія. 13.50 — Новини. 13.55 — С. Прокоф'єв. Соната № 6. 17.00 — Програма передач. 17.05 — Фестивальний екран. Програми лауреатів VIII Всесоюзного фестивалю молодіжних програм у Львові. 18.05 — Новини. 18.15 — Ритмічна гімнастика. 18.45 — Б. Феоктистов грає у супроводі російського народного ансамблю «Росія». 18.55 — Хокей з м'ячем. Чемпіонат світу. Збірна СРСР — збірна Фінляндії. У перерві — 19.45 — Вечірня назва. 20.50 — «По синьому шляху». Документальний фільм про подорож по Дніпру. 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — Фільми студій союзних республік. «Джигіт завжди джигіт». Художній фільм. 23.15 — Новини. 23.25 — Теніс. Кубок Девіса. Збірна ЧССР — збірна СРСР.

субота

4 ЛЮТОГО

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Христофор Колумб». Художній телефільм. 4 серія. 9.45 — «Домашня академія». 10.15 — «Шрі Ланка. Минуле і сучасне». Телеогляд. 11.00 — Перебудова і культура. 12.30 — В країнах соціалізму. 13.00 — «Жи-

ви, Земле!». 14.00 — Прем'єра фільму-концерту «Наддніпрянські наспіви». 14.30 — Новини. 14.40 — «Як ми відпочиваємо». 15.10 — Очевидне — неімовірне. 16.10 — Прем'єра документального фільму «Підприємці». 16.35 — Мультфільми. 17.00 — «Росіїні у Версалі». Концертна програма. 17.55 — Міжнародна програма. 18.55 — Фільми за участю народного артиста СРСР А. Пананова. «Відплата». 1 і 2 серії. 21.00 — «Час». 21.40 — В суботу вечері. Мультфільми для дорослих. «Талант і прихильники», «Чоловіччи», «Острів». 22.10 — «Квиток у перший тиждень». Лідери радянської естради. 23.55 — Новини.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Романси на вірші російських поетів. 9.50 — Репортаж про міжнародні змагання з тренових автогонки. 10.20 — А. Адам. «Жизель». Вистава. 12.10 — Новини. 12.20 — На здобуття Державної премії Української РСР ім. Т. Г. Шевченка. Народна артистка УРСР Н. Крюкова читає поему Л. Костенко «Маруся Чурай». 13.50 — «Доброго вам здоров'я». 14.20 — Циркова програма. 14.40 — Концерт-відкриття III республіканського дитячого фольклорного свята в Івано-Франківську. 15.55 — Художній фільм «Чорний замок Ольшанський». 1 серія. 17.00 — Телевізійні зустрічі з кандидатами в народні депутати СРСР. 18.30 — Скарби музеїв України. 18.45 — Вперше на екрані УТ. Телефільм «Народні обряди». 19.00 — Антуальна камера. 19.30 — Оперативний пост «АН». 19.40 — «Сонячні кларнети». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Вперше на екрані УТ художній фільм «Крейцера соната». 1 серія. 23.30 — До 125-річчя від дня народження В. Самійленка. «Світ поезії».

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Сільська година. 9.15 — Грає духовий оркестр. 9.45 — «Озираюсь назад...». Документальний телефільм про творчість І. Андронікова. 11.00 — «Зимовий вечір у Таграх». Художній фільм із субтитрами. 12.25 — «Очікування». Музична композиція. 12.55 — Повтор на ваше прохання. «Навколо сміху». 14.30 — «Мартин ХІІІ». Художній телефільм. 16.00 — Телевізійний музичний абонемент. «Грудневі вечори». За рубежі виконавці — гості фестивалю. 17.00 — Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документальних телефільмів. 17.50 — Баскетбол. Чемпіонат СРСР. Чоловіки. «Жальгіріс». — «Будівельники». 18.30 — «...До шістнадцяти і старші». 19.15 — Програма Ленінградської студії телебачення. «Північні листи». 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Теніс. Кубок Девіса. Збірна ЧССР — збірна СРСР. 21.00 — «Час». 21.40 — В. Шекспір. «Манбет». Прем'єра фільму-вистави. У перерві — 22.40 — Новини.

неділя

5 ЛЮТОГО

▲ ЦТ (I програма)

8.00 — Новини. 8.15 — Ранкова гімнастика. 8.45 — Тираж «Спорт-

лото». 9.00 — Мультфільм. Розповідь про нові роботи студії «Союзмультфільм». 9.30 — «Будівельники». 10.00 — «Служу Радянському Союзу!». 11.00 — Музична передача «Ранкова пошта». 11.30 — «Навколо світу». Альманах. 12.30 — «В гостях у казки». Програма мультфільмів-назак «Легенда озера Парвану». «Три синіх озера малинового кольору». «Хто розповість небу-лицю». «Ух ти, риба, що говориш». «Тисяча хитрощів». 13.25 — Р. Шу-ман. Соната № 1 ля мінор. 13.45 — ман. Соната № 1 ля мінор. 13.45 — В майстерні художника Д. Бісті. В музичній кіоск. 14.30 — «Здоров'я». 15.15 — «Убитий ворожим свинцем». Документальний телефільм про життя і революційну діяльність дипломатичного кур'єра Т. Нетте. 15.30 — Грає камерний ансамбль солістів під керівництвом Ю. Башмета. 16.00 — Кіноафіша. 17.00 — Сільська година. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — «На зорі у дворі». Мультфільм. «Своє». Короткометражний фільм. 19.45 — «Робінзоніада, або Мій англійський дідусь». Художній фільм. 21.00 — «Час». 21.40 — «Здрастуйте, лікарю!». 21.55 — «Сучасниця». Тележурнал. 23.10 — Новини популярної музики. 00.10 — Новини.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Танцює народний ансамбль «Подольчани». 9.30 — «У неділю вранці». Інформаційно-музична програма. 10.30 — Фільм-концерт «Минуло 100 років». 11.00 — Для дітей. «Канал Д». 12.30 — Новини. 12.40 — Телефільм «Заходьте у їхню хату». 13.00 — Спортна програма. Телеспортарен. Репортаж про чемпіонат країни з баскетболу. «Жальгіріс». — «Будівельники». 14.45 — Українські мелодії. 15.00 — Село і люди. 15.30 — Музичний фільм «Тільки жартома». 16.00 — Слава солдатська. 17.00 — Мультфільм на замовлення. 17.55 — Художній фільм «Чорний замок Ольшанський». 2 серія. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Родовід». Передача для людей похилого віку. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Вперше на екрані УТ художній фільм «Крейцера соната». 2 серія. 22.50 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку, ставай! 8.15 — «Джигіт завжди джигіт». Художній фільм. 9.40 — Д. Кривичинський. Концерт для скрипки з оркестром. 10.25 — «Дзеркало-88». 11.40 — Повтор на ваше прохання. Естрада на виставі «Ширше коло». 14.10 — «Діюві особи». «Як залишитись людиною». 16.10 — «Пекло над хмарами». Документальний телефільм. 16.40 — Грає В. Кулешов. 16.55 — Хокей з м'ячем. Чемпіонат світу. 18.50 — «Східний Сибір». 19.00 — 3 наших фондів. Р. Штраус. «Дон-Кіхот». Фантастичні варіації. 19.45 — Вечірня назва. 20.00 — Теніс. Кубок Девіса. Збірна ЧССР — збірна СРСР. 21.00 — «Час». 21.40 — «Здрастуйте, лікарю!». 21.55 — Екран друзів. «Без паніки, майор Кардош». (Угорщина). 23.20 — Новини.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой коммунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.
На украинском языке

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда»

БК 01821.

НАША АДРЕСА:
316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-27-65; секторів: комуністичного виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21; комсомольського життя і економіки — 2-04-84; учнівської і студентської молоді та військово-патріотичного виховання — 2-59-82; соціальних проблем — 2-29-92; фотолaboratorії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

Газета виходить щосуботи.

Індекс 61103.

Зам. № 38.

Тираж 52 600.

(Підготував за архівними матеріалами С. Карлаш).

ПРОИСШЕСТВИЯ

Недалеко от вокзала, где торговки торгуют всякой-всячиной подошел к одной из них пьяненький мужичок. Купив арбуз, он тут же разселся, разрезав его и принялся его есть; когда около половины арбуза уже было съедено, пьяненький пожелал получить у торговки деньги обратно, «арбуз нехорош» пояснил он.

Слово за слово и полетели бранные слова. Торговка разсвирепев, схватила лежавшие вблизи нея арбузы и стала их швырять в голову надоедливого покупателя. «Это красный хороший», выкрикивала она после каждого удара арбузом. Драку прекратила полиция, арестовавшая пьяного и препроводившего его в часть. К месту случая собралось много зевак.

ОСЕННИЙ МОТИВЪ

Вянетъ листь, проходить лето,
Ночью ветеръ злится.
Хмуро, мрачно. Осень это
Къ намъ въ окно стучится!
И въ дожде вся,

и въ тумане
Длинная аллея,
Где въ любви я клялся
Мане,

Отъ блаженства млея!..
Порешить не могъ все лето
Съ этимъ я вопросомъ,
И съ другимъ ужъ Маня

где-то,
Я жъ остался «съ носомъ»!
Пистолета где ты, дуло!
Я готовъ стреляться.
Щеку флюсомъ мне

раздуло:
Стыдно показаться!
Насморкъ, гриппъ теперь
повсюду

Всехъ забрали въ лапы...
Наживають денегъ груды
Наши эскулапы!

Удавился бъ я въ дни эти,
Честное вотъ слово,
Если бъ не было на свете
Коньяку Шустова!

ПОЖИРАТЕЛЬ ЖЕНЩИНЪ

Большой фарсъ по французкому водевиллю въ 3-хъ актахъ.
Безпрерывный смехъ. Вечеръ веселья!
Играетъ салонный оркестръ музыки.

В зале дежурятъ доктора,
которые окажутъ помощь
пострадавшимъ отъ безпрерывного
смеха.

* * *

Воскресенье 10-го и понедельник
11-го ноября

новая грандіозная программа
картинъ.

СМЕРТЬ — ЭТО ПОКОЙ

художественная серія въ 4-хъ
большихъ частяхъ.

Сильная современная драма.

* * *

6-го и 7-го 1913 г.

октябрь 3-я
ФАНТОМАСЪ серія

продолженіе похожденій знаменитого
авантюриста Фантомаса. Самый
большой и самый интересный выпускъ.

РИФМЫ

Спать пожарная
команда,
В небо смотритъ каланча.

На окошке «караулки»
Тускло светится свеча...
На часахъ стоитъ
пожарный,
Устремившись въ небо
взгляд...

Но напрасно онъ старался
Взоромъ ширь небесъ
обнять: —
Проворонивъ три пожара,
Онъ не могъ спокойно
спать.

МЫСЛИ БУДТО БЫ ФИЛОСОФА

ЕСЛИ ТЫ ЖАЖДАЕШЬ И ХОЧЕШЬ НАПИТЬСЯ ХОРОШО
ПРОФИЛЬТРОВАННОЙ ВОДЫ, ПРОЧТИ НАШИ ГАЗЕТЫ.

ОБУВЬ

САМАЯ ПРОЧНАЯ, МАРКИ «СЛОН»

САМАЯ ДЕШЕВАЯ,

САМАЯ ИЗЯЩНАЯ,

Удостоена на XV сельскохозяиствѣиной вы-
ставкѣ въ Елисаветградѣ ЗОЛОТОЙ МЕДАЛИ.

Обувь для студентовъ и учащихся 7-75

Покупайтѣ въ ФАБРИЧНОМЪ МАГАЗИНѢ

Бр. КИПЕРЪ

НУЖНЫ ДВЕ КОМНАТЫ
СЪ ПАНСИОНОМЪ
ДЛЯ ИНТЕЛИГЕНТНОГО БОЛЬНОГО.
АДР.: ДВОРЦОВАЯ, АПТ. РИХТЕРА.

Я БЫЛЪ ЛЫСЫМЪ

Еще недавно я былъ совершенно лысымъ. Мой отецъ и дедушка были лысы. У моей матери отъ природы были редкие волосы: Я уже примирился съ мыслью остаться лысымъ. Во время экскурсин по Швейцарии одинъ ученый далъ мне рецептъ отъ облысения. В короткое время волосы мои начали расти. С тех поръ я продаю это средство съ позволения ученого, который сделалъ это открытіе. Успехъ поразительный. Все заказы исполняются в короткий срокъ с рачительствомъ за соблюденіе тайны.

Д. Кравен-Берлей.

ЛАМПА ОСРАМЪ
съ тянутой проволоочн. нитью
НЕРАЗРУШИМА.

СТИМУЛОЛЬ д-ра ГЛЭЗА,

укрепляетъ
нервы, развиваетъ силы,
вызываетъ бодрое душевное
состояніе и сообщаетъ
половую мощь.
Испытанъ, проверенъ и одобренъ.

НА СЛОБОДКЕ НИКОЛАЕВКЕ
БЕШЕНАЯ СОБАКА БРОСИЛАСЬ НА ПРОХОДИВШЕГО РАБОЧАГО.
У РАБОЧАГО СЛУЧАЙНО ОКАЗАЛСЯ РЕВОЛЬВЕРЪ
И ОНЪ, ВЫСТРЕЛИВЪ, УБИЛЪ СОБАКУ.

ГИБКУЮ ФИГУРУ

можно имѣть
только въ КОРСЕТЕ

ЖАЖЕЛЬ

М-ме ЖАНЕТЪ
Б.-Пермская, д. Штейнберга.

З.Ф. БАСКИНА

возвратилась
изъ заграницы.
Привезено масса
новостей.

ЯПОНСКАЯ МУДРОСТЬ

ПОЛУЧИЛ В УХО — РАСПОРИ СЕБЕ БРЮХО.
ВРАГЪ НЕ ТЕЩА — ЕГО МОЖНО И НЕ БОЯТЬСЯ.

КАРАВАНЪ ДИКИХЪ НЕГРОВЪ

остається на самое короткое время.
Спешите видѣть бѣлую негритянку.
Б. Перспективная ул., пассажъ Школянского.

ВСЕМИ ЛЮБИМЪ

Шлю свою фотокарточку въ знакъ
спасения отъ онанизма, которымъ я
страдалъ 18 лѣтъ. Сто разъ спасибо
за вашъ целебный препаратъ.

«Бноль-Ласлей».
Т. М. Н.

За справками можно обращаться въ
С. Петерб., отд. 8 частн. почтов. ящ.
№ 371.

ГОСТИНИЦА «ФРАНЦІЯ»

И. Е. Потапова
Петровская ул.
Заново отремонтирована
и освѣщена шикарнымъ
керосино-калильнымъ
освѣщеніемъ
«ЛЮКС»

Для удобства публики
имеется телефонъ.
Театръ «МИШЕЛЬ»

НЕСРАВНЕННАЯ РЯБИНОВАЯ

Не забудьте же о рюмке
Несравненной рябиновой
Шустова при каждомъ

завтраке, обѣде и ужинѣ.
Вы получите одновременно
и удовольствіе, и пользу.